



HALKIN DEMOKRASİ PARTİSİ



HADEP

96-662
1994

TÜZÜK
1994



T.B.M.M.

YER 96-662

YIL 1994

CLT

KSM

KOP

DEM 96-971

KÖTÜPHANESİ

HALKIN DEMOKRASİ PARTİSİ



HADEP

TÜZÜK

1994

Heidi
2011.05

İÇİNDEKİLER 96-271

BİRİNCİ BÖLÜM - AMAÇ VE İLKELER

Partinin Adı.....	7
Amaç.....	7
İlkeler.....	8

İKİNCİ BÖLÜM-ÜYELİK

Üyelik Koşulları.....	8
Üyelik Başvurusu.....	9
Başvurunun Karara Bağlanması.....	9
Merkez Yürütme Kurulu Onayı ile Üye Yazımı.....	9
Doğrudan Üye Yazımı.....	9
Parti Kimlik Belgesi.....	10
Yer Değiştirme.....	10
Üyelik Hak ve Görevleri.....	10
Ad Silme.....	12
Partiden Ayrılma.....	13
Üyelik Yönetmeliği.....	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM - ÖRGÜT VE KURULLAR

Parti Örgütü.....	13
-------------------	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM-KARAR VE YÖNETİM ORGANLARI

A-MERKEZİ ÖRGÜTLER.....

a- Büyük Kongre.....	14
Tanımı ve Yapısı.....	14
Büyük Kongrenin Toplanması.....	15
Büyük Kongrenin Görev Ve Yetkileri.....	16
Büyük Kongre Görüşmeleri.....	17
b- Genel Başkan.....	18
Görev Ve Yetkileri.....	19
Genel Başkan Yardımcılarının Görev Ve Yetkileri.....	19
c- Parti Meclisi.....	19
Toplanması.....	20
Görev Ve Yetkileri.....	20
d- Merkez Yürütme Kurulu Oluşumu.....	21
Toplanması.....	21
Görev Ve Yetkileri.....	22
Genel Sekreter.....	23
Genel Sekreter Yardımcıları.....	23
Genel Sayman.....	23
Kurullarda Görev Bölümü.....	24
e- Merkez Disiplin Kurulu.....	24

BEŞİNCİ BOLUM-B-YEREL ORGUTLER

a- İl Ve İlçe Kongreleri Oluşumu	24
Seçimler.....	24
İlçe Kongesi Oluşumu	25
Seçimler.....	25
İl Ve İlçe Kongrelerinin Ortak Kuralları	25
b- İl, İlçe Ve Belde Başkanlık İle Yönetim Kurulları	26
Belde Yönetim Kurulu	26
İlçe Yönetim Kurulu	27
İl Yönetim Kurulu	27
İlçe Ve İl Başkanları.....	27
İl, İlçe Ve Belde Yönetim Kurullarının Çalışma Düzeni....	28
Yönetim Kurullarının Görevleri	29
Kurullar İle İlgili Ortak Kurallar	29
Örgütlenme Yönetim Birimleri	29
Görevden Alma	29
Geçici Yönetim Kurulları	30
c-İl Disiplin Kurulu	30
İtiraz	31

ALTINCI BOLUM - YARGI İSTEĞİYLE KONGRE

YEDİNCİ BOLUM - TBMM PARTİ GRUBU

a- TBMM Partı Grubu Genel Kurulu.....	32
Grup Başkanı.....	32
b- TBMM Partı Grup Yönetim Kurulu	33
Grup Kurulmayan Durumlar	33
c- TBMM Partı Grubu Disiplin Kurulu	33
Grup Üyelerinin Görevleri	33

SEKİZİNCİ BOLUM - D-BELEDİYE VE İL GENEL MECLİSLERİ PARTİ GRUPLARI KURULUŞU

Görev Ve Sorumluluk	34
---------------------------	----

DOKUZUNCU BOLUM - II-DANIŞMA ORGANLARI

A- Merkez Danışma Kurulu Oluşumu.....	34
Merkez Danışma Kurulunun Toplanması.....	35
B- İl Danışma Kurulu Ve Oluşumu.....	35
C- İlçe Danışma Kurulu Ve Oluşumu	35
İl Ve İlçe Danışma Kurullarının Niteliği Ve Çalışma Yöntemleri.....	36
D- Merkez Araştırma Kurulu	36
III- Partı Denetmenleri	37

ONUNCU BOLUM - ON SEÇİM ADAYLARININ BELİRLENMESİ ON SEÇİM SEÇMEN LİSTESİ

Ön Seçim Çevresi.....	37
-----------------------	----

Adaylığa Başvuru.....	37
Kontenjan Adayları.....	37
Adaylık Ön Koşulu.....	38
İnceleme.....	38
Adayların Merkez Organınca Belirlenmesi.....	38
Aday Adaylarının Belirlenmesi.....	39
Parti Adaylarının Belirlenmesi.....	39
Eksiklerin Tamamlanması.....	39
Uygulanacak Kurallar.....	39
ONBİRİNCİ BOLUM - HUKUMET	
Hukümet Kurma, Katılma Ve Hukümetten Ayrılma.....	40
Hukümet Parti İlişkisi.....	40
ONİKİNCİ BOLUM - DİSİPLİN VE DENETİM	
Parti Suçları.....	41
Disiplin Cezaları.....	42
Disiplin Kurullarının Çalışma Kuralları.....	43
İtirazlar.....	44
Disiplin Kurullarına İlişkin Ortak İlkeler.....	44
Müşterek Disiplin Kurulu.....	45
İl Disiplin Kurulunun Bakacağı İşler.....	45
Merkez Disiplin Kurulunun Bakacağı İşler.....	46
Merkez Disiplin Kurulunun Birinci Dereceden Bakacağı İşler.....	46
Merkez Disiplin Kurulunun İtiraz Üzerine Bakacağı İşler.....	46
Bağışlama.....	46
Yönetmelik.....	46
ONUÇUNCU BOLUM-MALİ İŞLER	
Hakça Gelir Sağlama.....	47
Gelir Kaynakları.....	47
Odentiler.....	48
Sorumluluk Ve Harcamalar.....	48
Borç Verme Yasası.....	48
Butçe Ve Kesin Hesap.....	48
İl Ve İlçe Örgütlerine Genel Merkez Yardımı.....	49
Yönetmelik.....	49
ONDORDUNCU BOLUM - DEFTERLER VE YAZIM İŞLERİ	
ONBEŞİNCİ BOLUM - DEĞİŞİK HUKUMLER	
Program Ve Tüzüğü Değiştirme Yetkisi.....	50
Yönetmelikler.....	50
ONALTINCI BOLUM - GEÇİCİ MADDE	

BİRİNCİ BÖLÜM

AMAÇ VE İLKELER

PARTİNİN ADI

Madde 1: Partinin adı HALKIN DEMOKRASİ Partisi'dir. Merkezi Ankara'dadır. Simgesi Sarı zemin üzerine mavı kelebeğdir. Kısa yazılışı HADEP'dir.

AMAÇ

Madde 2: Halkın Demokrasi Partisi, Özgürlükçü, eşitlikçi, barışçı, çoğulcu, katılımcı, toplumsal değişim ve yenileşmeyi savunan, evrensel değerlere sahip çıkan demokratik bir sol kitle partisidir.

Parti, toplumda demokrasi için ciddi bir savaşımla verebilenin on koşulunu kendi içinde gerçek demokratik bir yapı ve işleyiş sağlamakta görür. Bu nedenle Parti içinde tam bir düşünce ve tartışma özgürlüğünü esas alır ve her türlü antidemokratik ve baskıcı yöntemi dışlar.

Parti; demokratik bir savaşımlla, evrensel hukuk kurallama uygun yeni bir anayasa çerçevesinde, barışçıl, özgürlükçü, eşitlikçi, değişimci ve katılımcı bir demokrasiyi, örgütlü sivil bir toplumu ve herkesin kendi kimlik özelliklerini geliştirebileceği toplumsal bir yapıyı gerçekleştirecektir.

Geniş halk yığınlarının özlemlerine cevap verebilecek siyasal, ekonomik ve sosyal önlemler alınacak, eskimiş bulunan ekonomik, sosyal ve siyasal kurumlar yenilenecektir.

Devleti halkın üzerinde gören zihniyet terkedilecek, devlet halkın hizmetinde olacaktır. Yasak ve tabuları temel alan anlayışlar, terkedilecek, basın düşün, kültür, sanat ve diğer alanlarda özgürlükçü, değişimci anlayışın yerleşmesi için mücadele edecektir.

Uluslararası ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel ilişkilerde özgürlükçü, barışçı ve eşitlikçi ilkeler temel alınacak, karşılıklı yarar ve hak eşitliğini esas alan ilişkiler geliştirilecektir.

Düşünce özgürlüğünün, her türlü politik örgütlenme özgürlüğünün bulunduğu, bağımsız yargının hakim olduğu, insan haklarına saygılı uygar, çoğulcu demokratik bir toplum yaratılacaktır.

Partinin kimliği ve niteliği ile bağdaşan uluslararası örgütlere üye olmayı hedefleyen bir siyasal değerler sistemi benimsecektir.

İnsanın özünden doğan haklarını kullanabilmesi ve insanın özgürce gelişebilmesi için zorunlu bulunan kişisel ve siyasal hak ve özgürlükleri ile ekonomik, sosyal ve kültürel hak ve özgürlüklerin etkin biçimde kullanılmasını sağlayacak siyasal ve toplumsal bir yapılanma oluşturulacaktır. Doğanın korunması çevre kirliliğinin önlenmesi için etkin kalıcı çalışmalar yapılacaktır.

İLKELER

Madde 3: Parti görevlileri, demokrasi ilkeleri ve tüzük kuralları içinde, partililerin tümüne açıktır. Siyasal yaşamda görev almak, her partili için onurlu bir toplumsal hizmettir. Siyasal görevler, toplumun ve halkın yararına hizmet alanlarıdır.

Partili için başarı, partinin başarısıdır, siyasal eylem partinin eylemidir.

Partililer, toplum yaşamının ve parti görevlerinin gerektirdiği yetenekleri kazanmak, sorumluluk yerlerine partinin başarı, bilgili ve yetenekli üyelerinin seçilmelerini sağlamak için sürekli çaba harcarlar

Demokrasi inancı parti içi demokrasiye inançla ölçülür. Bu nedenle, parti, halkın siyasete ve yönetime sürekli ve etkin katılımını öncelikle kendi yapısında ve işleyişinde gerçekleştirecektir.

İKİNCİ BÖLÜM

UYELİK

UYELİK KOŞULLARI

Madde 4 : Partiyeye, yasanın belirlediği yaşı doldurmuş olan, medeni ve siyasal hakları kullanma yeterliliğine sahip bulunan, Partinin Tüzük, Program ve ilkelerini benimseyen yasalarca siyasal partilere girmelerinde engeli bulunmayan her yurttaş üye olabilir.

Üyelik için, İrk, cinsiyet, dil, din, mezhep, aile, zümre, sınıf ve meslek ayrımı gözetilmez.

ÜYELİK BAŞVURUSU

Madde 5 : Üyelik için başvuru, isteklinin sürekli oturduğu ya da sürekli işyerinin bulunduğu yerin İlçe Başkanlığına kimliği ile birlikte vereceği üç örnek başvuru ile yapılır. Başvuru formunda en az iki üyenin imzası gereklidir.

Başvurana bir alındı belgesi verilir.

Yurtdışında bulunan yurttaşlar, üyelik için, Türkiye'de en son oturdukları yerin İlçe Başkanına başvururlar.

BAŞVURUNUN KARARA BAĞLANMASI

Madde 6 : İlçe Yönetim Kurulu, başvuruları inceleyerek 10 gün içinde karara bağlar. Başvuru kabul edilmişse; üye defterine yazılır. 10 gün içinde karar verilmemişse, başvuru kabul edilmiş sayılır ve deftere kaydedilir. Üyeye parti kimliği verilir.

Üyelik kesinleştikten sonra, bir tanesi Genel Sekreterliğe gönderilmek üzere, diğeri İl Başkanlığında kalmak üzere iki örnek başvuru formu İl Başkanlığına otuz gün içinde teslim edilir. Üçüncü örnek ise, ilçe Başkanlığındaki dosyasında saklanır. Bu dosya ve defterler, ilçedeki üye lere ve parti görevlilerine ağıktır.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU ONAYI İLE ÜYE YAZIMI

Madde 7 : Partiden ayrılmış, çıkarılmış ya da adı silinmiş üyeler ile o tarihte diğeri siyasi partilerde görevli iken istifa edip partiye katılmak isteyen; İlçe başkanları, il başkanları, belediye başkanları, belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri; eski ve yeni milletvekili ancak Merkez Yürütme Kurulu kararı ile üye yazılabilirler.

Bunlar hakkında, tüzüğün 5. ve 6. maddeleri uygulanmaz.

DOĞRUDAN ÜYE YAZIMI

Madde 8 : Merkez Yürütme Kurulunca,

Parti açısından doğrudan üye yazımı yararlı görülenler ile, genel ve ara Yerel ve Genel Seçimlerde aday olmalarında yarar görülenlerin başvuruları üzerine, Merkez Yürütme Kurulu 5 ve 6. maddelerdeki koşulları aramaksızın doğrudan üye yazımı yapar ve ilgili yönetim birimine bildirir. Üye kayıt defterine işlenmesi sağlanır.

PARTİ KİMLİK BELGESİ

Madde 9 : Uyelik geçerli kimlik belgesiyle kanıtlanır. Partinin asıl uyelerine ilçe başkanlıklarınca Genel Sekreterlik tarafından hazırlanan tek tıp uye kimlik belgesi verilir.

Yer değiştiren uye, yazımını aktardığı ilçe başkanlığından yeni kimlik belgesi almak zorundadır.

Parti'nin il, ilçe ve belde örgütlerinde görevli olan başkan ve yönetim kurulu uyelerine, üst birimlerinde parti kimlik belgesi verilir

YER DEĞİŞTİRME

Madde 10: Hiçbir zaman birden çok örgüt birimine uye olunmaz. Aksı durumda, son yazılma tarihinden önceki yazımlar geçersizdir. Yazılı olduğu ilçeden ayrılan uye, ayrıldığını ve taşındığı yeri, en geç bir ay içinde yazılı olduğu ilçe başkanlığına bildirir. İlçe başkanlığı uyenin yazımını gittiği yer ilçe başkanına aktarmakla görevlidir.

Uyeler, yazılı oldukları ilçe ve il dışında sürekli görev alamazlar. Ancak, merkez organları ve TBMM uyelerine ve birden çok ilçeyi kapsayan Büyükşehir Belediyeleri sınırları içinde oturan üyelere bu kural uygulanmaz.

Uyeler yazılı oldukları muhtarlık bölgesi dışında ilçe kongresine, yazılı oldukları ilçe dışında il kongresine ve yazılı oldukları ilçenin bağlı olduğu il dışından Büyük Kongreye delege seçilmezler.

Yazılı oldukları il ve ilçe dışındaki yönetim ve disiplin kurullarına seçilemezler.

UYELİK HAK VE GÖREVLERİ

Madde 11 : Parti uyeleri,

a- Partinin programını, tüzüğünü, amaç ve ilkelerini, kararlarını ve bildiğini, çalışmalarını, girişimlerini, yore, ülke ve dünya sorunlarıyla ilgili görüşlerini geniş kitlelere anlatmak ve benimsetmek için her fırsattan yararlanırlar. Kitlelerin parti politikası doğrultusunda görüş ve eylem birliğine varmalarını sağlamak için uğraş verirlir.

b- Tüzük, program ve yetkili organların kararları doğrultusunda, kendisine verilecek görevleri eksiksiz yerine getirmeye

çalışırlar. Olanaklar oranında ustesinden gelebilecekleri her göreve çağrı beklemeksizin kendiliğinden istekli olurlar.

c- Parti sorunlarını bağlı oldukları organ ya da kuruluştaki kendilerinin görev ve sorumluluğu çerçevesinde en geniş özgürlük, nesnel ve yapıcı eleştiri havası içinde tartışırlar. Parti yararına olan ve geçerli sonucun alınmasında yardımcı olurlar. Konu sonuca bağlanıp yetkili organca karar verildikten sonra karşı görüşte de olsalar karara uygun davranırlar ve kararın yaşama geçmesi için tüm olanakları ile çabada bulunurlar.

ç- Uye kimlik belgesinin, kendilerine partinin manevi varlığıyla bütünleştirilen ilk nesnel kanıt olduğunu, kimlik belgelerini göstermeksizin parti çalışmalarına katılmayacaklarını bilir; sürekli yanlarında taşır ve süresinde yenilerler.

d- Seçimlerde parti adaylarına oy vermekle onların kazanmaları ve partinin başarısı için çalışmakla; partiye yeni yandaş ve uyeler kazandırmakla, parti yandaşlarının seçmen listelerine doğru olarak yazımına ve sandık başında gıdıp oy kullanılmasına yardımcı olmakla yükümlüdürler.

e- Partinin başlıca maddi dayanağının üye ödentisi olduğunu, yapılan tüm çalışmaların uyelerin ortak maddi katkıları sonucu başarıya ulaşabileceğini, bunun partinin bağımsızlığını sağlamada en büyük maddi güç oluşturduğunu hatırdan çıkarmazlar. Ve üstlendikleri üyelik ödentisini geciktirmeden öderler, daha yüksek ödentide bulunmak için maddi olanaklarını zorlarlar.

Ödentilerini odemedikçe üyelik haklarını kullanamazlar.

f- Seçtikleri parti organlarının ve görevlendirildikleri komisyonların toplantı ve çalışmalarına düzenli olarak katılırlar, kendilerine verilen ödevleri eksiksiz yerine getirirler.

g- Partide ya da kamu kuruluşunda seçimle üstlendikleri görevleri ve devir işlemlerinin gereklerini, eksiksiz yerine getirmekle sorumludurlar. Zorunluluk yoksa görevden çekilmezler.

ğ- Parti üyeliğini ya da görevlerini hiçbir biçimde kendileri ya da başkaları için kişisel çıkar konusu yapmazlar.

h- Uyelerden, siyasal çalışmaları olduğu kadar, sosyal çalışmaları da katılımları, birer yurttaş olarak kendi alanlarında toplumsal örgütlenmeye etkin katkıda bulunmaları, yoresel sorunların çözümü için yore halkı ile ilgili birbirleriyle dayanış-

ma içinde çaba göstermeleri beklenir.

İ- Siyasal ve sosyal gelişmeleri ve sorunların değerlendirilmesine, yerel sorunların incelenmesine, bunlara çözüm aranmasına bu amaçlarla yapılacak araştırmalara ve parti politikalarının oluşumuna tüm üyelerin sürekli ve etkin katılımı gözlenir.

J- Üyeler, tüzük ve ilgili yönetmenlik kuralları ve yetkili organların onergeleri ile eğitime ilişkin, program ve yayınları doğrultusunda, parti içi eğitim etkinliklerine katılırlar. Kendi çevrelerinde sürekli öz eğitim çalışmaları sürdürürler.

Parti içi eğitim ve öz eğitim ile ilgili konular "EĞİTİM YÖNETMENLİĞİ"nde belirtilir.

Ödentilerini düzenli odayan ve belirli parti içi eğitim çalışmalarına katılan her üye, seçimle gelinen görevlere aday olabilir.

AD SİLME

Madde 12 : Üyenin, disiplin suçları dışında;

a- Başvurma belgesinde yanlış ya da gerçek dışı bilgi verdiği,

b- Üyeliğe yazım sırasında yasalar ve tüzüğün öngördüğü nitelikleri taşımadığı ya da bu nitelikleri sonradan yitirdiği anlaşılırsa, ilçe yönetim kurulu il yönetim kuruluna bildirir. İl Yönetim Kurulu uyeden en geç 15 gün içerisinde açıklama yapmasını ister. Bu süre içinde yanıt vermeyen ya da açıklanması inandırıcı görünmeyen üyenin adının üye defterinden silinmesine İl Yönetim Kurulu karar verir. Karar, ilgiliye, ilçesine ve Genel Sekreterliğine 10 gün içinde yazı ile duyurulur.

İlgili, kendisine yapılan duyuru gününden başlayarak 7 gün içinde Merkez Yürütme Kuruluna itirazda bulunabilir. Bu kurulun kararı kesindir. 30 gün içinde karara bağlanmayan itirazlar kabul edilmiş sayılır.

Ad silme kararı kesinleşince, durum Genel Sekreterliğe, ilgili il ve ilçe başkanlıklarına yazı ile bildirilir ve uygulanır.

Yargı organlarının ya da yetkili organların kararları uyarınca adı silinenler için de aynı işlemi Genel Sekreterlik doğrularan yapar.

PARTİDEN AYRILMA

Madde 13: Üyenin, dilediğinde üyelikten çekilme hakkı vardır.

Partiden ayrılmak isteyen üye, yazılı olduğu ilçe başkanlığına, ayrılma istemini yazı ile bildirir. İstem ve imzanın kendisine ait olduğu belirlendikten sonra, ilçe başkanlığınca adı üye defterinden silinir. Durum, 7 gün içinde il başkanlığına ve Genel Sekreterliğe bildirilir. Parti kimlik belgesi geri alınır.

ÜYELİK YONETMELİĞİ

Madde 14 : Üyelik için başvurma, itiraz ve yazım kuralları, Genel Sekreterliğe bağlı Genel Merkez üye yazım bürosunun kuruluşu, işleyişi, kadroları ve çalışma yöntemleri, parti kimlik belgesinin biçimi, parti kimlik belgesinin 2 yıldan çok aralıklı olmamak koşuluyla, hangi tarihlerde nasıl yenileneceği ve üyelikle ilgili işlemlerin nasıl yürütüleceği, üyelik yönetmenliğinde düzenlenir.

Üye başvuru belgesi ve üye başvuru defteri, Genel Merkez üye yazım bürosunca bastırılıp yönetmelikte belirlenen kurallara uygun olarak, ilçe başkanlıklarına dağıtılır. İlçe başkanlığı; başvuru defterine, ilçenin adını, defterin sayfa sayısını, kaç başvuruya yeteceğini, hangi tarihte kullanılmaya başlanacağını yazarak İlçe Seçim Kuruluna onaylatır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**ORGÜT VE KURALLAR**

Madde 15 : Parti örgütü;

I- Karar ve Yönetim Organları

II- Danışma Organları

III- Parti Denetmenleri'nden oluşur.

I- KARAR VE YONETİM ORGANLARI

A- Merkezi örgütler

B- Yerel örgütler

C- TBMM Parti grubu

D- İl genel meclisi ve belediye meclisi parti gruplarından oluşur.

A- Merkezi Orgutler

- a- Büyük Kongre, (Kurultay)
- b- Genel Başkan.
- c- Parti Meclisi.
- d- Merkez Yürütme Kurulu,
- e- Merkez Disiplin Kurulu'ndan oluşur.

B- Yerel Orgutler

- a- İl ve İlçe Kongreleri
- b- İl, İlçe ve Belde Başkanları ve Yönetim Kurumları
- c- İl Disiplin Kurulu'ndan oluşur.

C- TBMM Parti Grubu

- a- TBMM Parti Grubu Genel Kurulu,
- b- TBMM Parti Grubu Yönetim Kurulu,
- c- TBMM Parti Grubu Disiplin Kurulu'ndan oluşur.

D- İl Genel Meclisi Ve Belediye Meclisi Parti Grupları**II- DANIŞMA ORGANLARI:**

- A- Merkez Danışma Kurulu,
- B- İl Danışma Kurulu,
- C- İlçe Danışma Kurulu,
- D- Merkez Araştırma Kurulu'ndan oluşur.

III- PARTİ DENETMENLERİ**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM****1- KARAR VE YÖNETİM ORGANLARI****A- MERKEZİ ÖRGÜTLER****a. BÜYÜK KONGRE (KURULTAY)****TANIMI VE YAPISI**

Madde 16 : Büyük Kongre, partinin en yüksek organıdır. Seçilmiş ve doğal üyelerden oluşur.

Seçilmiş Üyeler :

İl Kongrelerince o ilin TBMM sayısının iki katı olarak seçilen kurultay delegeleridir.

Doğal Üyeler:

Genel Başkan, Parti Meclisi Üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu Üyeleri, Bakan ve Milletvekilleri, parti üyeliği süren "Kurucu"lardır. Doğal delegeler, ayrıca il kongrelerince delege olarak seçilemezler.

Parti kurucularının sayısı seçilmiş kurultay delegelerinin % 15'inden çok ise, parti kurucuları toplanarak aralarından bu oranda üyeyi delege seçerler.

Genel Başkanlık TBMM Başkanlığı, Başbakanlık yapmış büyük kongre üyesi olmayan partiler onur üyesidirler, Onur üyeleri, büyük kongrede konuşabilirler ancak oy kullanamazlar.

BUYUK KONGRENİN TOPLANMASI

Madde 17 : Büyük Kongre olağan olarak iki yılda bir toplanır. Ancak gerektiğinde, ilçe ve il kongreleri ile büyük kongrenin 3 yılı aşmamak üzere ileri bir tarihte yapılması için Parti Meclisi, büyük kongre tarafından yetkili kılınabilir. Bu durumda, büyük kongre yeni delegeler herhangi bir nedenle seçilmemiş ise, mevcut delegeler toplanır.

Büyük kongre toplantısından en az 15 gün önce kongreye katılacak parti üyelerini behrleyen liste büyük kongre için Yüksek Seçim Kurulunun önceden belirleyeceği Seçim Kurulu Başkanlığına 2 nüsha verilir. Ayrıca toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlarda bildirilir.

Büyük kongrenin toplantı yeter sayısı, üye tam sayısının salt çoğunluğudur. İlk çağrı üzerine yapılan toplantıda yeter sayısı sağlanamıyorsa, ikinci çağrı üzerine yapılacak toplantıda yeter sayı aranmaz.

Büyük kongre yeter sayısı, yasada ya da tüzükte ayrı bir kural yer almamışsa hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

Büyük kongre Genel Başkan, yokluğunda ise, kendine vekalet edecek bir Genel Başkan Yardımcısı, bu organların boşalmış olması durumunda ise, Parti Meclisince kendi içinden seçilmiş bir üye açar.

Buyuk kongrede Başkanlık Kurulu bir Başkan ve iki Başkan Yardımcısından ve gereği kadar yazmandan oluşur. Başkanlık Kurulu açık oyla seçilir. Ancak oyların sayımında zorluk ya da duraksama olursa, Büyük Kongre, seçimin ad okunarak ya da gizli oyla yapılmasını kararlaştırabilir.

Buyuk kongre üyelerinden en az yirmidebiri belli konunun gündeme eklenmesini yazılı olarak isteyebilir. Oneride imzası bulunanlardan bir üye ile Parti Meclisi adına bir üye konuştuktan sonra oylama yapılır. Gündeme alınması oylama sonucunda kesinleşirse; konu, ilgili komisyondan rapora bağlandıktan sonra büyük kongrede görüşülür.

Genel Başkanın ya da Parti Meclisinin gerek görmesi veya Buyuk Kongre üyelerinin en az Beşte birinin yazılı istemi üzerine Buyuk Kongre Olağanustu olarak da toplanabilir. Olağanustu toplantının gündemi, isteyenlerce düzenlenir. Olağanustu toplantıda yalnız gündemdeki konular görüşülür. Sadece program çalışması yapmak üzere toplanan Olağanustu Buyuk Kongrenin gündemine seçim maddesi konamaz.

Olağanustu toplantının gündemi, yeri, gün ve saati en az 15 gün önceden Genel Başkanca duyurulur. İvedi durumlarda Genel Başkan duyuru süresini kısaltabilir.

BÜYÜK KONGRENİN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 18 : Büyük kongrenin görev ve yetkileri şunlardır:

- Genel Başkan, Parti Meclisi ve Merkez Disiplin Kurulu üyelerini gizli oyla seçmek.
- Tüzük ve programda değişiklik yapmak,
- Parti Meclisinin çalışma raporunu görüşerek karara bağlamak,
- Partinin gelir-gider kesin hesabını kabul ve Parti Meclisini aklamak ya da kesin hesabı reddetmek,
- Partinin politikasına ve Kamu görevlilerine ilişkin konularda görüşmeler yaparak bağlayıcı kararlar almak ya da dileklerde bulunmak,
- Yasaların ya da tüzüğün gösterdiği konuları karara bağlamak.

- Partinin kapanmasına, bir başka partiyle birleşmesine tüzel kişiliğine son verilmesine ve böylece parti mallarının tasfiye ve intikal biçimine ilişkin kararlar almak.

BÜYÜK KONGRE GÖRÜŞMELERİ

Madde 19 : Büyük Kongre, Genel Başkan, Parti Meclisi ve Merkez Disiplin Kurulu seçimlerinin yargı gözetiminde gizli oy ve açık ve aralıksız sayım ve ayırım ilkelerine göre Siyasal Partiler Yasasında öngörülen biçimde yapar.

Genel Başkan, Büyük Kongre Başkanlık Kurulunun seçimini sağlar. Büyük Kongre Başkanı, varsa, öncelikle gündem değişiklikleri önerilerini karara bağlar ve çalışmaları gündem uyarınca yürütür.

Büyük Kongreye sunulacak raporlar, karar tasarıları ve öneriler; Parti organları, üyeler ve ilgili kesimleri ile ilişki ve iletişim içerisinde hazırlanır ve olgunlaştırılır. Olağan Kurultaydan önce basılı olarak Parti Meclisine, Büyük Kongre üyelerine duyurulmak üzere, il ve ilçe örgüt birimlerine ulaştırılır ve kamuoyuna açıklanır.

İl Yönetim Kurulları ile ilçe ve belde yönetim kurullarının temsilcileri ve her ilin Büyük Kongre önceden toplanarak raporları, tasarı ve önerileri görüşürler. Ancak bağlayıcı kararlar alamazlar.

Tasarı ve öneriler ancak kongrede ve açık oyla oluşturulan ilgili komisyanların raporu ile birlikte, Büyük Kongrede görüşülür ve karara bağlanır.

Komisyon görüşmelerine, komisyon üyesi olmayan büyük kongre delegeleri de katılabilir; ancak oy kullanamazlar.

Adaylıkları konanlara parti üyesi olmadıkları ya da haklarında seçilmeye engel durumların olduğu yolundaki itirazlar, başkanlık kurulunca seçimlerden önce gerekli inceleme yapılarak karara bağlanır.

Delegeler, seçimlerde sandık kurulundan alacakları mühürlü kağıtlara adaylar arasında kendi destekledikleri adayların adlarını yazabilecekleri gibi, baskı, teksir ve fotokopi yoluyla önceden hazırlanmış ve birer örneği Başkanlık Kuruluna süresi içinde verilmiş mühürlü oy pusulalarını da kullanabilirler.

El yazısı ya da çoğaltılmış oy pusulalarındaki aday sayısı, Parti Meclisi için en az 21 ve en çok 30 Merkez Disiplin Kuru-

lu için en az 5 en çok 7 olup, bu sayılardan az veya çok aday ismi yazılan veya işaretlenen oy pusulaları geçersiz sayılır. Seçilecek her Kurul ve Genel Başkan için kullanılacak oy pusulaları seçim kurulunca belirlenmiş sandık kurulundan imza karşılığında alınacak mühürlü zarflar içinde kullanılır.

Kurullarla ilgili oy pusulalarının altında "yedekler" başlığı altında ayrı bir bölüm olarak, seçilecek Kurul üye sayısını aşmamak üzere yedek adayların adları da eklenebilir.

Eşit oy alan adaylar arasında ad çekimi yapılır ve sonuçları Büyük Kongreye açıklanır.

Kurullar için çoğaltılmış oy pusulalarından, delegeler, bazı adayların adlarını sıırsae, sıldıkları ad kadar başka adları yazarlar.

Büyük Kongre kararları bütün organlarını ve üyeleri bağlar. Bu kararlar kamuoyuna ve üyelere duyurulur. Büyük Kongrenin Olağan ve Olağanüstü toplantıları, çalışma yöntemleri Büyük Kongre yönetmeliğinde belirtilir. Bu yönetmelik Büyük Kongrenin ilk toplantısında görüşülerek karara bağlanır.

b- GENEL BAŞKAN

GENEL BAŞKAN YARDIMCILARI SEÇİMİ

Madde 20: Genel Başkan, Büyük Kongrenin delege tamamının salt çoğunluğu tarafından ve gizli oy ile seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınmazsa, üçüncü tur oylamada en çok oy alan aday seçilmiş olur.

Genel Başkan seçiminde Siyasi Partiler Yasasının ilgili maddesindeki kurallara uyulur.

Genel Başkan, Merkez Yürütme Kurulu üyeleri arasından yeterli sayıda Genel Başkan Yardımcılarını seçer. Genel Başkan Yardımcıları, Parti Meclisi tarafından salt çoğunluğun gizli oyu ile görevden alınabilir. Görevden alınan veya alınanların yerine Genel Başkan, Merkez Yürütme Kurulu'nun diğer üyeleri arasından Genel Başkan Yardımcılarını seçer.

Genel Başkanlığın boşalması durumunda, Parti Meclisi yeni bir Genel Başkanı seçmek üzere Büyük Kongreyi toplantıya çağırır.

GOREV VE YETKİLERİ

Madde 21 : a- Genel Başkanın görev ve yetkileri:

Genel Başkan, Disiplin Kurulları dışında tüm parti organlarının doğal Başkanıdır. Bu kurulların toplantılarına bu sıfatla katılabilir. Parti Meclisi ve yönetim kurulu toplantılarında oy kullanabilir.

Partiyi Genel Başkan temsil eder. Genel Başkan parti yönetim birimlerini, kurul ve organlarını birlikte ya da ayrı ayrı toplantıya çağırabilir.

Genel Başkan, örgüt birimleriyle TBMM grubunun uyumu olarak çalışmasını, partinin tüm organları ve üyeleri arasında verimli bir işbirliği ve dayanışma sağlanmasını ve parti çalışmalarında eşgüdümü gözetir.

İç ve dış politika konularında partiyi bağlayıcı açıklamalar yapabilir. Genel Başkan, parti çalışmalarının ve görevlerinin en iyi bir biçimde yürütülmesi için gereken önlemleri alır. Yetkili kurullarca alınan kararların uygulanmasını sağlar. Parti örgütüne ve ilgililere gerekli gördüğü bildirimleri yapar.

b- Genel Başkan Yardımcılarının görev ve yetkileri:

Genel Başkanın tuzuksel yetkilerinin yerine getirilmesine yardımcı olurlar. Genel Başkanın bulunmadığı durumlarda, Genel Başkanın görevlendireceği bir Genel Başkan Yardımcısı kendisine vekalet eder.

c- PARTİ MECLİSİ

Madde 22 : Parti Meclisi, Büyük Kongrece seçilen 30 asıl üyeden oluşur. Asıl üye sayısının yarısı kadar da yedek üye seçilir.

Parti Meclisi Büyük Kongreden sonra en yetkili parti kuruluğudur. Parti işlerinin ülke düzeyinde karar organıdır. Partinin genel politikasını belirler.

Parti Meclisinin Başkanı Genel Başkanıdır. Genel Başkanın bulunmadığı hallerde toplantıyı Genel Başkanca görevlendirilmiş bir Genel Başkan Yardımcısı yönetir. Parti Meclis üyeleri aynı zamanda İl Başkanıda olabilirler. İl Başkanlığı dışındaki bir görevde bulunamazlar.

Parti Meclisinden boşalma halinde, boşalan üyenin yerine oy sırasına göre yedek üyeler getirilir.

TOPLANMASI

Madde 23 : Parti Meclisi en geç iki aydı bir toplanır. Gündemi Genel Başkanın görüşünü alarak, Genel Başkanın görevlendireceği bir Genel Başkan Yardımcısı hazırlar ve toplantı gününden önce üyelere duyurulur.

İncelenecek yazı tasarı ya da belge varsa, bunlar önceden üyelere ulaştırılır.

Beşte bir üyenin görüşülmesini istediği konuları da gündeme alır.

Genel Başkan gerek gördükçe, kurulu toplantıya çağarabilir. Beşte bir üyenin yazılı istemde bulunması halinde görevlendirilen Genel Başkan Yardımcısı, gündemi açıklayarak kurul toplantıya çağırılır.

Parti Meclisi, bilgi almak ya da bir konuyu görüşmek üzere, toplantılarına partili Bakanları ve milletvekillerini çağarabilir. Görüşmelere katılan Bakan ve milletvekilleri, kurulun üyesi değilse oy kullanamazlar.

Olağan toplantılara bir yılda üç kez özürsüz katılmayanların üyeliği, üye tamsayısının salt çoğunluğunca ve gizli oyla alınacak kararlara düşer. Parti Meclisinin çalışma yöntemleri ve kuralları "Çalışma kuralları yönetmeliği'nde gösterilir.

GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 24 : Parti Meclisi, kongreden sonra partinin en yüksek organı olmak yetkisiyle;

a- Yasa ve tüzük ile Büyük Kongreye verilmiş yetkiler dışındaki tüm kararları alabilir.

b- Parti programı ve Büyük Kongre kararları çerçevesinde partinin politikalarını saptar. Seçim bildirgesini hazırlar. Bunu politikaların uygulanması ve benimsetilmesi için gerekli çalışmaları yapar.

c- Hükümet kurmaya, hükümete katılmaya, hükümetten çekilmeye ya da ayrılmaya karar verir. Bu kararlarda TBMM grubu Başkan Vekilleri ile grup yönetim kurulu üyeleride oylamaya katılırlar.

d- Partinin hükümetle, başka parti ve kuruluşlarla olan ilişkilerini düzenleme kararları alır.

e- Partinin kurduğu ya da katıldığı hükümetin programı üzerindeki görüşünü bildirir.

f- Büyük Kongreye sunulacak çalışma raporları, öneri ve karar tasarıları hazırlar.

g- Yıllık bütçeyi görüşür, karara bağlar kesin hesabı onaylar.

h- Partinin tüzüğünde veya programında yapılacak değişiklik tasarılarını büyük kongreye sunmak üzere hazırlar.

ı- Partinin tüzel kişiliğine son verme veya başka partiyle birleşme halinde görüş belirler.

k- Siyasal Partiler Yasasının 38. maddesine göre milletvekili Genel ve Ara Seçimlerinde partice gösterilecek kontenjan adaylarını seçer ve gösterir. Gerekli hallerde Yerel Yönetim Seçimlerinde aday belirler.

l- Genel Sekreter ve Merkez Yürütme Kurulu üyelerini seçer

m- Yasa ve tüzükte öngörülen diğer görevleri yapar, yetkilerini kullanır.

d- MERKEZ YÜRÜTME KURULU OLUŞUMU

Madde 25 : Merkez Yürütme Kurulu, Parti Meclisi üyelerinden arasından seçilen 10 üyeden oluşur.

Merkez Yürütme Kurulunda boşalma halinde, Parti Meclisiince, üyeleri arasında boşalan üyenin yerine seçim yapılır.

Merkez Yürütme Kurulu, parti amaçlarının gerçekleştirilmesinde ve parti işlerinin yürütülmesinde en yüksek Yürütme organıdır.

Merkez Yürütme Kurulunun Başkanı Genel Başkanıdır. Merkez Yürütme Kurulu üyeleri diğer kurullarda sürekli görev alamazlar.

Merkez Yürütme Kurulu üyeleri, Parti Meclisi üyelerinden en az 5 kişinin teklifi üzerine Parti Meclisi tarafından salt çoğunluğun gizli oyu ile görevden alınabilir.

TOPLANMASI

Madde 26 : Merkez Yürütme Kuruluna Genel Başkan

Başkanlık eder. Bulunmadığı durumlarda toplantıyı görevlendirdiği Genel Başkan Yardımcısı yönetir.

Merkez Yürütme Kurulu en geç 10 günde bir toplanır. Genel Başkan veya Genel Başkan Yardımcıları toplantının gündemini hazırlar ve üyelere duyurur.

Genel Başkan gerek gördükçe, Merkez Yürütme Kurulunu toplantıya çağırır. Her toplantıda bir sonraki günün saptanır.

TBMM grup Başkan Vekilleri Kurul toplantılarına katılırlar. Ancak, oy kullanamazlar.

Merkez Yürütme Kurulu, bilgi almak için ya da bir konuda görüşmek üzere, toplantılarına partili bakanlar ve milletvekillerini çağırabilir. Görüşmelere katılan bakanlar, kurul üyesi değilse oy kullanamazlar.

GOREV VE YETKİLERİ

Madde 27 : Merkez Yürütme Kurulu, en üst yürütme organı olma yetkileriyle;

a- Büyük kongre ve Parti Meclisinin kararlarını yerine getirir. Parti programının ve yetkilerin yayılması, benimsenmesi için gerekli girişimleri yapar. Tüm onlemleri alır.

b- Partinin hükümetle, başka parti veya kuruluşlarla olan ilişkilerinin, Parti Meclisinin ilke kararları doğrultusunda düzenler.

c- Araştırma, yayın, parti içi eğitim çalışmalarını düzenler.

d- Olağan ve olağanüstü büyük kongrelerle ilgili hazırlıkları yapar.

e- Yıllık bütçeyi hazırlar, Parti Meclisinin onayından sonra uygular. Büyük kongreye ve ilgili yerlere sunmak üzere kesin hesabı çıkartır.

f- Genel saymanı seçer.

g- Partinin uluslararası ilişkilerini düzenler, çalışmalarını yürütür.

h- Tuzüğün öngördüğü yönetmelikleri hazırlar; Parti Meclisinin onayından sonra uygular.

i- Tuzuk hükümlerin ongordugu biçimde parti örgütünü yönetir, örgütü denetler partinin ve örgütün buyumesi için gerekli önlemleri alır.

j- İlçe ve il kongre çalışmalarının, delege seçimlerinin, yasa, tuzuk ve yönetmeliklerle yetkili kurullarının kararlarına uygun yapılması için çalışır. Denetimlerini düzenli sürdürür ve gerekli kararı gecikmeden alır.

k- Parti Meclisine sunulacak raporu hazırlar.

l- Tuzukla Merkez Yürütme Kuruluna verilen diğer görevleri yapar.

GENEL SEKRETER

GENEL SEKRETER YARDIMCILARI

Madde 28 : Genel Sekreter, Parti Meclisince Merkez Yürütme Kurulu üyeleri arasından, Genel Sekreter Yardımcıları ise, Merkez Yürütme Kurulu üyeleri arasından Genel Başkanın onayı ile Genel Sekreter tarafından seçilir.

İlk iki oylamada sonuç alınamazsa, üçüncü oylamada en çok oy alan aday Genel Sekreter seçilir. Genel Sekreter Yardımcıları ise Merkez Yürütme Kurulu tarafından salt çoğunlukla gırtlı oyuyla görevden alınabilir.

Genel Sekreterlik, parti örgütünün başvurma yeridir. Parti örgütü ile ilişkileri Genel Sekreter yürütür. Yazışmaları yapar, iletişimi sağlar.

Genel Sekreterlerin bulunmadığı hallerde, Genel Başkanın onayı ile görevlendirileceği bir yardımcıyı kendisine vekillik eder.

GENEL SAYMAN

Madde 29 : Genel Sayman, Merkez Yürütme Kurulu'na kendi üyeleri arasından gırtlı oyla ve üye tamsayısının salt çoğunluğuyla seçilir. Görevden almada aynı yöntem kullanılır.

Genel Sayman partinin gelirlerinin toplanması ve harcamaların yapılması, gelir-gider defterinin, bütçe ve kesin hesapların yasa ve tuzuklerine uygun bir biçimde tutulmasını sağlamak ve yetkili kurulların bu konulara ilişkin kararlarını uygulamakla görevlidir.

KURULLARDA GÖREV BÖLÜMÜ

Madde 30 : Parti Meclisi ve Merkez Yürütme Kurulunun, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcılarının çalışma yöntemleriyle görev bölümlerinin ve merkezde kurulacak büroların kuruluş ve işleyiş biçimleri ve kadroları yönetmelikle düzenlenir.

E. MERKEZ DİSİPLİN KURULU

Madde 31 : Merkez Disiplin Kurulu, büyük kongrece seçilen 7 asıl ve 7 yedek üyeden oluşur. Kurul, seçimden sonraki 15 gün içinde yapacağı ilk toplantıda, Başkan ve Sekreter üyeyi seçer. Çalışma koşul ve yöntemleri, tüzüğün "Disiplin ve Denetim" bölümündeki hükümlerle düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM**B- YEREL ORGÜTLER****a. İL VE İLÇE KONGRELERİ OLUŞUMU**

Madde 32 : İl kongresi, ilçe kongrelerinden seçilen en çok 600 delegeden oluşur. İl delegelerinin, ilçelere göre dağılımı; partinin son seçimlerde o ilde aldığı oy sayısı gözönünde tutularak saptanır.

İlçe kongrelerinin yapılmaması hallerinde il kongresi, il çapındaki üye sayısının altı yüzü aşması halinde köy ve mahallelerde seçilecek, üçte bir oranındaki delegelerle, üye sayısının altı yüzü aşmaması halinde il çapındaki tüm üyelerin katılımı ile toplanır.

O ilin partili milletvekilleriyle, yönetim ve disiplin kurullarının Başkan ve üyeleri, il kongresinin doğal uyeleridir.

Geçici/kurucu il yönetim kurulu Başkan ve üyeleri, kongreye katılabilirler; ancak kongre üyesi değillerse, oy kullanamazlar.

Son seçimlere girilmemiş illerin ilçeleri ile ilgili oranlar ilçelerin seçmen sayısına göre, Merkez Yürütme Kurulunca saptanır.

SEÇİMLER

Madde 33 : İl kongresinde, il başkanı, il yönetim kurulu

asıl ve yedek üyeleri, il disiplin kurulu asıl ve yedek üyeleri ve o ilin milletvekili sayısının iki katı sayıda büyük kongre delegeleri seçilir.

İl başkanının seçiminde Siyasi Partiler Yasası'nın seçimlerinde, Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilmiş üye listeleri esas alınır.

İLÇE KONGRESİ OLUŞUMU

Madde 34 : İlçe kongresi, ilçe ve o ilçeye bağlı mahalle ve köylerde kayıtlı üyelerin seçtikleri en çok 400 üyeden oluşur. İlçe başkanı ve yönetim kurulu üyeleri de kongreye katılabilir; ancak kongre delegesi seçilmemişlerse oy kullanamazlar.

İlçe kongresi delegelerinin mahallelere göre dağılımı, partinin son genel seçimlerde, o ilçede aldığı oy sayısı esas alınarak saptanır. Parti, seçime katılmamış ise, bu oranlama, üye sayısına göre yapılır. Bir ilçedeki kayıtlı üye sayısı 400 veya daha az ise, ilçe kongresi, üyelerinin tümünün katılımı ile yapılır.

Delege seçimleri, yönetmeliği uyarınca delege seçimlerinde, Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilmiş üye listeleri esas alınır.

SEÇİMLER

Madde 35 : İl ve ilçe kongreleri, 2 yıldan az ve 3 yıldan fazla olmamak üzere, Parti Meclisinin belirleyeceği sürelerde toplanır.

İL VE İLÇE KONGRELERİNİN ORTAK KURALLARI

Madde 36 : İl ve ilçe kongreleri, 2 yıldan az ve 3 yıldan fazla olmamak üzere, Parti Meclisinin belirleyeceği sürelerde toplanır.

İlçe kongrelerinin tarihi, ilçe yönetim kurulunun görüşü alınarak il yönetim kurulunca; il kongrelerinin tarihi ise, il yönetim kurulunun görüşü alınarak Parti Meclisince belirlenir.

İl ve ilçe yönetim kurulları, kongrenin gününü, yerini, saatini ve gündemini; kongre üyelerine en az 7 gün önceden il ve ilçe binalarında yapılacak bir ilan ile duyurulur.

Çoğunluk sağlanmadığı takdirde yapılacak 2. toplantıya ilişkin bilgiler de bu duyuruda belirtilir. 2. toplantıda çoğunluk aranmaz.

Toplantının gün, yer ve saati ile toplantıya katılacakların listesi en az 15 gün önce, ilgili seçim kurul Başkanlığına bildirilir.

İl ve ilçe yönetim kurullarının, kongrelerine sunacakları raporlar, en az, 15 gün öncesinden, il ve ilçe binalarında, kongre delegelerinin incelemelerine sunulur. Yerel gazatelerde de yayınlanmasına çalışılır. Ancak zorunluluk yoktur.

İl ve ilçe kongrelerinde Siyasi Partiler Yasası gereklerinin zamanında ve eksiksiz yerine getirilmesinden; kongre aşamasına kadar ilgili yönetim kurulu, kongre açıldıktan sonra da kongre başkanlık kurulu sorumludur.

İlçe kongrelerine ve il kongrelerine katılacak delegelerin seçimi kongrelerin toplanması ve çalışma düzenleri "Delege Seçimleri" ile "il ve ilçe kongreleri" yönetmeliğinde gösterilir.

b. İL, İLÇE VE BELDE BAŞKANLIK İLE YÖNETİM KURULLARI

BELDE YÖNETİM KURULU

Madde 37 : Belde Yönetim Kurulu il ve ilçe merkezleri dışında, belediye olan yerlerde, birisi Başkan olmak üzere en az 3 en fazla 5 kişiden oluşur.

Belde yönetiminin ilk kuruluşu, ilçe yönetim kurulunun görüşü alınarak, il yönetim kurulu tarafından önerilecek listenin Merkez Yürütme Kurulu tarafından onaylanmasıyla gerçekleşir.

Belde yönetim kurulu ilçe başkanının ya da ilçe yönetim kurulunun görevlendireceği ilçe yönetim kurulundan bir üyenin başkanlığında yapılacak toplantıda o belde de oturan partili üyelerce seçilir. Bu seçimde aynı sayıda yedek üye de belirlenir.

Tüzüğün il ve ilçe yönetim kurullarında görevden alma nedenleri ve koşullarını gösteren hükümleri; belde yönetim kurulu için de kıyas yolu ile uygulanır. Belde yönetim kurulunun çalışma biçimi alanı ve yöntemleri, il ve ilçe yönetim kurullarıyla ilişkileri yönetmelikle düzenlenir.

İLÇE YONETİM KURULU

Madde 38 : İlçe yönetim kurulları ilçelerde ve il merkezlerinde merkez ilçe; ilçe başkanı ile 4 veya 8 üyeden oluşur. Ayrıca 3 yedek üye seçilir. Boşalan üyelerin yeri yedeklerle doldurulur.

Merkez ilçelerde örgütlenme, ilçe kuruluşları için belirlenen kurallara göre yapılır.

İlçe yönetim kurulunun çalışması ust kurullarca yeterli görülüyorsa ya da olağanüstü kongre toplanmakta güçlük varsa, boşalmalar nedeniyle üye sayısı yarıya kadar inen ilçe yönetim kurulları görevlerini sürdürürler. Ancak üye sayısının eksilmesi çalışmalarda aksamalara yol açıyorsa, il yönetim kurulu Merkez Yürütme Kurulunun onayını almak koşuluyla yenisinin seçilmesi için olağanüstü kongre yapılmasını isteyebilir ve bu amaçla yapılacak kongreye kadar, gereğinde geçici bir ilçe yönetim kurulu atayabilir. İl yönetim kurulunun bu yoldaki kararlarını Merkez Yürütme Kurulu değiştirebilir ya da kaldırabilir. Merkez Yürütme Kurulunun kararı kesindir.

İL YONETİM KURULU

Madde 39 : İl yönetim kurulları, her ilde il başkanı ile 6 veya 14 üyeden oluşur. Ayrıca 3 yedek üye seçilir. Boşalan üyelikler, oy sırasına göre yedekler ile doldurulur.

İl Yönetim kurulunun çalışmaları Merkez Yürütme Kurulunca yeterli görülüyorsa ya da olağanüstü kongre toplamakta güçlük varsa boşalmalar nedeniyle üye sayısı yarıya kadar inen il yönetim kurulları görevlerini sürdürürler. Ancak, üye sayısının eksilmesi çalışmalarda aksamalara yol açıyorsa, Merkez Yürütme Kurulu yeni il yönetim kurulunun seçimini sağlamak için olağanüstü kongrenin yapılmasını isteyebilir. Bu amaçla yapılacak kongreye kadar, gerekiyorsa geçici bir il yönetim kurulu atayabilir.

İLÇE VE İL BAŞKANLARI

Madde 40 : İlçe ve il başkanları, kongrelerce seçilir; ertesi kongreye kadar görev yaparlar. Aynı kişi, ard arda 5 kezden çok seçilemez, yeniden seçilebilmek için aradan 4 yıllık bir sürenin geçmesi zorunludur.

İlçe ve İl Başkanları görev üstlendikleri yönetim birimlerinde partiyi temsil ederler. Başkanı oldukları yönetim kurul-

larının tuzuk ve diğer kurul düzenlemelere uygun çalışmaları-
nı sağlamak amacıyla, yönetim kurulu üyelerini veya parti
üyelerini görevlendirebilirler.

Yönetim adına, parti örgütü, kamu kuruluşları, özel ve tu-
zel kişilerle gerekli ilişkiyi kurarlar. Yönetim birimi çevresin-
deki kamu çalışmalarını izler ve gerekli girişimlerde bulunur-
lar.

İL, İLÇE VE BELDE YONETİM KURULLARININ ÇALIŞMA DÜZENİ

Madde 41 : İl ve ilçe yönetim kurulları, kongrelerinden,
belde yönetim kurulları ise seçimlerden sonraki ilk toplantıla-
rında aralarında gizli oyla bir sekreter ve bir sayman üye seçer-
ler.

Sekreter üye başkan bulunmadığında ona vekillik yapar.
Her türlü yazışmaları yürütür. Yönetim birimi çalışmalarının
düzenlenmesinde katkıda bulunur. Parti çalışmalarının izlen-
mesinde ve denetlenmesinde, propaganda ve seçim işlerinin
yürütülmesinde başkanın yardımcısıdır

Sayman üye, kendi yönetim biriminin hesap işlerinden ge-
lir ve gider işlemlerinin süresinde ve düzenli yapılmasından
ve hesapların kurallara uygun biçimde tutulmasından sorumlu
dur. Partiye düzenli ve yeterli gelir sağlanmasına çalışır, bu-
nunla ilgili çalışmaları düzenler. Alt yönetim biriminin ya da
akçeli işler üstelenen üyelerin hesaplarını denetçilerin illere,
illerin Genel Merkeze yasa gereği göndermeleri gereken bütçe
ve diğer hesapların süresinde tamamlanıp eksiksiz ulaştırılma-
sını sağlar. Üye odentilerini toplar, bunun için gerekli girişim-
leri yapar.

Sekreter üye ile sayman üye, görevleri ile ilgili çalışmala-
rından dolayı başkana ve yönetim kuruluna karşı sorumludur
lar. Yönetim kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile bun-
ları görevden alabilir.

Bir üye birden çok yönetim başkan ya da kurul üyesi ola-
maz.

Kurulca alınan kararlar, karar defterine yazılır, katılan üye
lerce imzalanır.

YÖNETİM KURULLARININ GÖREVLERİ

Madde 42 : İl, ilçe ve belde yönetim kurulları; programa, tüzüğe, yönetmeliklere, yetkili organların karar ve önergeleri-ne uygun olarak, kendi görev bölgelerindeki parti çalışmalarını verimli ve uyumlu biçimde yürütmekle; partiyi seçimlere sürekli hazır bulundurmakla; bu çalışmalar ve hazırlıklara ilişkin yasa kurallarının gereklerini yerine getirmekle; yurttaşlarla parti arasında, üyelerle örgüt arasında, örgütle Genel Merkez arasında verimli dayanışmayı ve işbirliğini, üyelerin sürekli eğitim ve katılımını sağlamakla üye sayısını çağdaş ve demokratik bir denge içerisinde çoğaltmakla yükümlüdür-ler.

Bu görevleri yerine getirebilmek amacıyla partili üyeler-den araştırma kurulları, çalışma komisyonları kurarlar ve komisy-onlar arasındaki eşgüdümü sağlarlar.

Araştırma kurulları ve çalışma komisyonlarının kuruluş, işleyişi yetki ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenir.

Ayrıca köy ve mahalleler ile iletişimi sağlamak amacıyla; öncelikle o köy veya mahalleden seçilmiş delegelerden birisi-ne, yoksa bir partili üyeyi köy veya mahalle delegesi olarak görevlendirebilirler.

KURULLAR İLE İLGİLİ ORTAK KURALLAR

Madde 43 : İl başkanları, il yönetim kurulu ve il disiplin kurulu üyeleri görevli oldukları ilde oturuyor olmalıdırlar. Ancak, geçici kurucu kurallarda bu koşul aranmaz.

Yönetim kurullarının çalışma yöntemleri görev bölümü "Yönetim Kurulları Çalışma Yönetmeliği" ile düzenlenir.

ÖRGÜTLENME YÖNETİM BİRİMLERİ

Madde 44 : Belde örgütleri bağlı olduğu ilçe başkanlığı-na; ilçe yönetim kurulları il yönetim kurullarına il yönetim ku-rulları, merkez yürütme kuruluna; Merkez Yürütme Kurulu, Parti Meclisine bu sıralama içinde bağlıdır.

GÖREVDEN ALMA

Madde 45 : Yasalarla, tüzüğe, parti program ve ilkelerine uymayan; üst yönetim biriminin ya da birimlerinin verdiği gö-revleri yapmayan ya da savsaklayan; bu birimleri ile disiplin kurullarının ya da parti zararına yol açacak biçimde yargı mer-

cilerinin ya da idari mercilerin süreli yazılarını zamanında yanıtlamayan Belde, İlçe ve İl Başkanları ile yönetim kurulları üst yönetim kurulunca yazı ile uyarılır. En çok 30 günlük içinde uyarının gereklerini yerine getirmeyen;

a- Belde başkanı veya belde yönetim kurulu, ilçe yönetim kurulunca,

b- İlçe başkanı ya da yönetim kurulu; il yönetim kurulunca

c- İl başkanı ya da yönetim kurulu; Merkez Yürütme Kurulunca, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla ve gizli oyla görevden alabilir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle ve kararlarla görevden alınan

a- Belde başkanı veya yönetim kurulu, 5 gün içinde il yönetim kuruluna

b- İl ya da ilçe başkanı ya da yönetim kurulu 5 gün içinde Parti Meclisine itiraz edebilir. Bu kurulların 15 gün içinde Parti Meclisine itiraz edebilir. Bu kurulların 15 gün içinde vereceği kararlar kesindir.

GEÇİCİ YÖNETİM KURULLARI

İl ya da ilçe için, kongreye; belde için seçime kadar görev yapmak üzere üst yönetim birimleri tarafından geçici yönetim kurulları atanır. Görevden alınma durumunda kararın il yönetim kuruluna bildirilmesinden başlayarak 45 gün içinde il kongresi toplanır ve yeni il yönetim kurulunu seçer.

Bu süre; ilçe için 30 belde için 20 gündür.

Bu süreler içinde il ve ilçe için yeni delegeler seçilmemiş; belde seçimi için yeni üyeler kaydedilmemişse kongre seçim, eski delege ve üyelerle yapılır.

Yönetim kurullarının görevden çekilmesi durumunda da aynı kurallar ve süreler geçerlidir.

Yönetim kurulu seçimi için toplanacak kongrede, yalnızca bu görev yerine getirilir. İşten el çektilerinde el çektiler raporu okunur ve üst yönetim kurulu temsilcisi gerek görürse açıklama yapılabilir. Konu üzerinde görüşme açılmaz; doğrudan seçime gidilir.

C. İL DİSİPLİN KURULU

Madde 47: İl disiplin kurulu, il kongrelerince seçilen 3 asil ve 3 yedek üyeden oluşur. Çalışma yöntemleri, tüzüğün

"Disiplin ve Denetim" bölümündeki hükümlerle düzenlenir.

İTİRAZ

Madde 48 : Seçimlerin devamı sırasında yapılan işlemler ile, seçim sonuç tutanaklarının düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde; seçim sonuçlarına, yetkili ve görevli ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilir.

İlçe seçim kurulu kararı kesindir.

İlçe kongreleri için yapılan delege seçimleri ile il ve ilçe kongrelerinde seçimler dışındaki konularda alınmış olan kararlara ilişkin itirazlar, aşağıdaki kurallar içinde yapılır ve karara bağlanır.

A- İlçe kongresi delegelerinin seçimine ilişkin itirazlar; o muhtarlık bölgesinde yazılı parti üyelerince, seçimlerden sonraki beş gün içinde, ilçe yönetim kuruluna ilçe yönetim kurulunun konuya ilişkin kararlarına karşı da beş gün içinde il yönetim kuruluna yapılabilir.

İl yönetim kurulunun kararı kesindir.

B- İlçe kongresinde alınan kararlara karşı itirazlar; kongre üyelerince, beş gün içinde il yönetim kuruluna yapılır. İl yönetim kurulunun bu konudaki kararlarına karşı beş gün içinde Merkez Yürütme Kuruluna itiraz edilebilir.

Merkez Yürütme Kurulunun kararı kesindir.

C- İl kongresinde alınan kararlara karşı, kongre üyeleri, Merkez Yürütme Kuruluna itiraz başurusunda bulunabilir.

Merkez Yürütme Kurulunun bu konudaki kararları kesindir.

Bu itirazları ilçe ve il yönetim kurulları beş gün içinde karara bağlar.

Merkez Yürütme Kurulu ise en geç 15 gün içinde karara bağlar.

Sonuçlar itiraz eden kişilere ve ilgili yönetim kurulu başkanlıklarına yazılı olarak bildirilir.

İlgili yönetim birimi belirlenen süre içinde itirazları karara bağlamazsa, ilgililerin beş gün içinde bir üst yönetim birimine itiraz için başvuru hakkı doğar.

İtirazlar yazılı olarak yapılır.

İtirazlar, diğer çalışmaları ve işlemleri durdurmaz.

Kongrelerde, kongrenin yönetimine ilişkin kongre başkanlık kurullarına yapılacak itirazlar, kongre başkanlık kurulunca karara bağlanır.

ALTINCI BÖLÜM

YARGI İSTEĞİYLE KONGRE

Madde 49 : Büyük kongre veya il ve ilçe kongrelerinde yapılan seçimlerin, ilgili seçim kurulu başkanlığınca iptal edilmesi durumunda; seçim kurulu başkanının saptadığı ve bildirdiği gün saat ve yerde seçimlerin yenilenmesi için kongre toplanır. Bu kongrede yalnız seçim yapılır, görevini yapmayarak veya savsaklayarak seçimlerin iptaline neden olan sorumlular hakkında disiplin işlemi uygulanabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

C- TBMM PARTİ GRUBU

a- TBMM PARTİ GRUBU GENEL KURULU

Madde 50 : Partinin, yasada belirtilen yeter sayıda milletvekili varsa, TBMM parti grubu kurulur ve kuruluşu Genel Başkan tarafından TBMM başkanlığına bildirilir.

Parti grubu; program ile büyük kongre ve Parti Meclisi kararıyla belirlenen parti politikalarını, yasama ile büyük kongre ve Parti Meclisi kararıyla belirlenen parti politikalarını, yasama çalışmaları yoluyla uygulamaya geçirmek üzere, grup iç yönetmeliği çerçevesinde çalışır. Grup iç yönetmeliği; grubun kuruluşunun bildirdiği günden başlayarak 15 gün içinde, grup üyesi milletvekillerince hazırlanır ve grup üyelerinin salt çoğunluğunun oyuyla yürürlüğe girer. Bu yönetmelik TBMM başkanlığına ve parti Genel Başkanlığına da sunulur.

Bakanlar kuruluna ya da bir bakana güven ya da güvensizlik oyu verilmesi için karar alma yetkisi, grup genel kurulundur. Bu yetki bir başka organa devredilemez. Grup genel kurulunda, seçimlerle ilgili oylamalar ile üyelere ilişkin bağlayıcı nitelikteki oylamalar gizli oyla yapılır.

GRUP BAŞKANI

Madde 51 : Partinin Genel Başkanı, TBMM Üyesi ise; parti grubunun ve grup yönetim kurulunun başkanıdır. Genel

Başkanı TBMM üyesi değil ise, grup üyeleri sırasında iç yönetmelikle gösterilen yöntemle grup başkanı seçilir.

Genel Başkan, parti çalışmalarıyla ilgili olarak grup üyelerine görev verebilir.

b- TBMM PARTİ GRUP YÖNETİM KURULU

Madde 52: TBMM Parti grubu, 2 yılda bir, yasama yılı başında, grup başkanı ile 2 grup başkan vekilini ve 9 kişilik yönetim kuruluna seçer.

Grup başkanı vekilleri, grubun çalışmalarının yürütülmesinde Genel Başkanın yardımcısı ve görevlendireceği konularda vekildir.

Grubun doğal sözcüsü Genel Başkan'dır. Genel Başkanın bulunmadığı ya da uygun görüldüğü sürelerde bu sözcülüğü grup Başkan Vekilleri yaparlar. Grup yönetim kurullara ivedi durumlarda grup Başkan Vekilleri, belli konular için; grup üyeleri arasından sözcü seçebilir.

Yasama girişimlerinin düzenli bir biçimde yürütülmesi ve meclis çalışmalarında uyum ve disiplin sağlanması grup yönetim kurulunun görevidir.

GRUP KURULMAYAN DURUMLAR

Madde 53 : Partili milletvekillerinin sayısı grup kurmaya yetmiyorsa; bu milletvekillerinin partinin genel tutumunu ilgilendiren ya da Genel Başkanca gerekli görülen konularda toplanarak ortam tutum belirlenir. Aralarındaki işbirliğinin ve görev bölümünün kurallarını Genel Başkanı danışarak saptarlar.

c. TBMM PARTİ GRUBU DİSİPLİN KURULU

Madde 54 : TBMM grup disiplin kurulu, grup genel kurulca gizli oyla seçilen 5 asıl ve 5 yedek üyeden oluşur. Seçimden sonraki 15 gün içinde yapılacak ilk toplantıda grup disiplin kurulu, başkan ve sekreter üyeyi seçer.

Grup disiplin kurulunun çalışma koşulu ve yöntemleri, yetkileri, tüzüğün "Disiplin ve Denetim" bölümündeki hükümlerle düzenlenir.

GRUP ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

Madde 55 : Partili TBMM üyeleri, yasama çalışmaların-

da, partinin program ve büyük kongre ve Parti Meclisi kararları doğrultusunda çalışmak, grup genel Kurulu ve yönetim kurulu kararlarını uygulamak ve desteklemekte yukumludurlar. Geçerli ozurleri olmadıkça meclis genel kuruluna, komisyon ve grup toplantılarına katılırlar. Bu toplantılara ozursuz ust-ust-kez gelmeyen uyeye grup yönetim kurulunca uyarı yapılır.

SEKİZİNCİBÖLÜM

D- BELEDİYE VE İL GENEL MECLİSLERİ PARTİ GRUPLARI KURULUŞU

GOREV VE SORUMLULUKLARI

Madde 56 : Belediye ve il genel meclislerindeki partili uyeleri, kendi aralarında bir grup oluştururlar. Parti belediye başkanları, belediye meclislerindeki parti gruplarının doğal başkanlarıdır.

Belediye meclisi parti grubu kendi içinde grup başkan ve kullerını ve sozculerını seçerler.

İl genel meclisi parti grubunun başkanı ise il başkanıdır. Bu grup kendi içinden başkan vekili ve sozcusunu seçer. İl ve ilçe başkanları; parti gruplarını "Bütçe" "Yıllık Program" ve "Faaliyet Raporu" görüşmeleri öncesi olmak üzere bir yıl içinde en az üç kez toplantıya çağırır. Parti grupları il ve ilçe başkan ve yönetim kurulu uyelerinin görüş ve önerilerini dikkate alır.

Grup uyeleri; partinin program ve ilkelerine büyük kongre ile kendi kongreleri ve gruplarının kararlarına uymak ile yukumludurlar.

Belediye başkanlarının yürütme ile ilgili yasal görevleri konusunda bağlayıcı grup kararı alınamaz.

Belediye ve il genel meclisi parti gruplarının oluşturulması, çalışma yöntemleri ve bu grupların parti örgütü ile ilişkileri "Yerel yönetimlerle ilişkiler yönetmeliği"nde düzenlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

II- DANIŞMA ORGANLARI

A- MERKEZ DANIŞMA KURULU OLUŞUMU

Madde 57 : Merkez danışma kurulu; Genel Başkan, Parti

Meclis üyeleri, Merkez Yürütme Kurulu üyeleri, partili millet vekilleri ve bakanlar, il başkanları ve il temsilcileri partili il belediye başkanları ile Genel Başkan danışmanlarından oluşur

MERKEZ DANIŞMA KURULUNUN TOPLANMASI

Madde 58 : Genel Başkan ya da Merkez Yürütme Kurulunun gerekli gördüğü hallerde Genel Sekreter, Merkez Danışma Kurulunu toplantıya çağırır. Merkez Danışma Kurulu gündeme en az on beş gün önce ilgililere duyurulur.

Merkez danışma kurulu, Parti Meclisi ile Merkez Yürütme Kurulunun yetki ve görev alanına giren konularda görüşlerini bildirir.

Merkez danışma kurulunun çalışma yöntemleri 'Danışma Kurulları Yönetmeliği' ile düzenlenir. Parti Meclisinin onayı ile hazırlanacak bu yönetmelik Merkez Danışma Kurulunun bilgisine sunulur.

B- İL DANIŞMA KURULU VE OLUŞUMU

Madde 59 :

a- İl Başkanı, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu üyeleri,

b- İlçe başkanları ve ilçe yönetim kurulu üyeleri

c- O ilin belediye başkanları

d- İl belediyesinin parti meclisi üyeleri,

e- İl genel meclisinin partili üyeleri,

f- O ilin büyük kongre delegeleri,

g- O ilin partili milletvekilleri,

h- Tüzüğe göre oluşturulan sürekli il komisyonlarının üyeleri,

ı- İl çevresindeki meslek örgütleri, sendikalar ve kooperatiflerin partili başkanlarından oluşur.

C- İLÇE DANIŞMA KURULU VE OLUŞUMU

Madde 60 :

a- İl başkanı, il yönetim kurulu üyeleri

b- İlçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri,

c- O ilçenin partili belediye başkanları,

- d- İlçedeki partili belediye meclis üyeleri,
- e- O ilçeden seçilen partili il genel meclis üyeleri,
- f- İlin partili milletvekilleri,
- g- O ilçeden seçilen il ve büyük kongre delegeleri,
- h- Partinin o ilçedeki köy ve mahalle görevlileri,
- ı- Partili muhtarlar,
- i- İlçe çerçevesindeki mesleki örgütleri, sendikalar ve kooperatiflerin partili başkanları,
- k- Eski ilçe başkanları ve eski partili belediye başkanlarından oluşur.

İL VE İLÇE DANIŞMA KURULLARININ NİTELİĞİ VE ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

Madde 61 : Danışma Kurulları; partinin genel politikası açısından toplumsal, kültürel ve siyasal konularda ve yerel gereksinimler üzerine karar organlarına yardımcı olmak ve parti çalışmalarını geliştirmek amacıyla toplanırlar.

Yılda en az 2 kere olağan toplanan danışma kurulları; ayrıca ilgili yönetim kurulunun ya da üst yönetim biriminin isteği halinde olağanüstü toplantılar da yapar. İl çevresindeki ilçeler, danışma kurullarını birleştirerek toplayabilirler. İl danışma kurulunda, il başkanı, ilçe danışma kurulunda ilçe başkanı, toplantıya başkanlık eder. Kurul toplantılarında çoğunluk aranmaz. Katılanlarla görüşmeler sürdürülür.

Danışma kurullarının toplantı ve çalışma yöntemleri "Danışma Kurulları Yönetmeliği" ile düzenlenir.

D- MERKEZ ARAŞTIRMA KURULU

Madde 62 : Parti Meclisi belirli uzmanlık dallarında çalışma yapmak üzere bir merkez araştırma kurulu oluşturur. Kurulun üyeleri, Genel Başkanın önereceği kimseler arasından parti meclisince seçilir. Kurul, gerektiğinde aşamalı olarak da oluşturulabilir.

Merkez araştırma kurulu; partinin araştırma, yayın, eğitim çalışmalarına ve toplumsala ilişkilerine yardımcı olur. Gereksinimlerine göre oluşturulacak araştırma, danışma ve eğitim kurullarının çalışmalarına ve eşgüdümüne katkıda bulunur.

Bu kurulun çalışmalarına ilişkin konular "Araştırma Kurulu Yönetmeliği" ile düzenlenir.

III- PARTİ DENETMENLERİ

Madde 63: Parti üst organlarının ürettiği politikalarla, program ve tüzükte belirlenen ilkelerin yerel birimlerce sağlıklı bir biçimde uygulanmasını sağlamak için; Merkez Yürütme Kurulunca, partili milletvekilleri veya Parti Meclisi üyeleri arasından seçilerek görevlendirilen kişilere "Parti Denetmeni" denir.

Parti denetmenlerinin görev ve yetkileri, çalışma yöntemleri "Parti Denetmenleri Yönetmeliği"nde düzenlenir.

ONUNCU BÖLÜM**ON SEÇİM ADAYLARININ BELİRLENMESİ
ON SEÇİM SEÇMEN LİSTESİ**

Madde 64: İlçe yönetim kurulları, Genel Merkezce onaylanmış olan uye çizelgelerine göre on seçim seçmen listesini hazırlayıp, suresinde ilçe seçim kurulu başkanlığına verir. Bu listeler ilçe seçim kurulu başkanlığınca incelenip onaylandıktan sonra ilçe merkezince askıya çıkarılarak üyelere duyurulur. Duyuru gününden başlayarak 15 gün içinde uyeler, ilçe seçim kuruluna itiraz edebilirler. İtirazlar sonunda verilen kararlara göre, ilçe yönetim kurulları listelerde gerekli değişiklikleri yapar.

Ön seçimlerden en az 90 gün önceye kadar üyelikleri kesinleşmiş olanlar, ön seçim seçmen listesinde yer alabilirler ve oy kullanabilirler.

İlçe yönetim kurulu, ön seçimlerden 90 gün önce uye yazını defterini son yazılan üyeyi de belirtir biçimde ilçe seçim kurul başkanına muhurdendir.

ÖN SEÇİM ÇEVRESİ

Madde 65 : Milletvekili genel seçimleri için yüksek seçim kurulunca belirlenen seçim çevresi, ön seçim çevresi için esas alınır.

ADAYLIĞA BAŞVURU

Madde 66 : Adaylık, Genel Sekreterliğe başvuru ile istenir. İllerde, il başkanlığı aracılığı ile de başvuru yapılabilir.

KONTENJAN ADAYLARI

Madde 67 : Siyasi partiler yasasının 38. maddesine göre

gerekli seçim çevrelerine gösterilecek partili kontenjan adayları; Parti Meclisince seçim çevresindeki il ve ilçe yönetimlerinin görüşü alınarak; diğer adayların belirlenmesinden sonra en geç 10 gün içinde belirlenir. Diğer adaylarla birlikte yüksek seçim kuruluna bildirilir.

ADAYLIK ON KOŞULU

Madde 68 : İllerde adaylık yoklamasına katılmak üzere, adaylık isteminde bulunanlarda aşağıdaki koşullar aranır.

- a- Partili olarak TBMM üyeliğe yapmış olmak,
- b- Partili olarak Belediye Başkanlığı, Belediye ve İl Genel Meclisi üyeliği yapmış olmak,
- c- Örgütte seçimle bir göreve gelmiş olmak,
- d- En az bir yıldan beri parti üyesi olmak,
- e- Yasal koşullara haız olmak.

Bu koşullarının birini taşımayanların başvuruları işleme konmaz. Kontenjan adaylığı isteminde bulunanlarla Merkez Yürütme Kurulu doğrudan asıl üyeliğe kabul edilenlerde bu koşullar aranmaz.

Yasalar nedeniyle partiye yazılma olanağı bulunmayan kimselerden adaylığa başvuranların, parti üyesi olmaksızın iller aday yoklamasına katılmaları Merkez Yürütme Kurulunun iznine bağlıdır.

İNCELEME

Madde 69 : Merkez Yürütme Kurulu, başvurma süresinin bitiminden sonra adaylık için başvuranların; yasal bakımdan ve parti üyesi olmayan adayların parti ilkeleri bakımından, uygun olup olmadıklarını belirlemek için on inceleme yaptırır.

Bu inceleme örgüt içinde gizli olarak yapılır.

Merkez Yürütme Kurulu inceleme raporlarını değerlendirir. Her ilден ön seçime katılmalardan uygun bulunanları belirler ve ilgililere duyurur.

ADAYLARIN MERKEZ ORGANINCA BELİRLENMESİ

Madde 70: Bir seçim çevresinde, parti örgütünün bulunmaması, gösterilmesi gereken aday sayısından az sayıda başvuran olması ön seçim delegelerinin belirlenmemiş olması ya da ön seçim sonuçlarının yetkili kurullarca geçersiz sayılması

gibi durumlarda, on seçim çevresine ilişkin aday listesi ve adayların listedeki sıraları parti meclisince belirlenir.

On seçimde eşit sayıda oy almış olanların öncelik sırası, parti meclisince oylamayla ya da ad çekimi yoluyla kararlaştırılır.

ADAY ADAYLARININ BELİRLENMESİ

Madde 71 : On seçim yapılacak durumlarda Genel Başkan, seçim çevresine göre, parti aday adaylarının listesinin on seçimin yapılacağı günden en az yirmi gün önce yüksek seçim kurulu ve il ya da ilçe seçim kurullarına alındı belgesi karşılığında verilmesini sağlar.

PARTİ ADAYLARLARININ BİLDİRİLMESİ

Madde 72 : Genel Başkan, belirlenen kontenjan adayları ile merkez organlarınca saptanan adayları on seçimle belirlenen aday listelerine katarak seçim çevrelerine göre düzenler ve yüksek seçim kuruluna suresinde verilmesini sağlar.

EKSİKLİKLERİN TAMAMLANMASI

Madde 73 : Aday listeleri kesinleşmeden, bu listelerde boşalma olur ve listedeki sıraya göre kaydırma sonunuda boşluklar doldurulmazsa, eksiklik yasal süresi içinde Merkez Yürütme Kurulunca tamamlanır.

UYGULANACAK KURALLAR

Madde 74 : Milletvekilli adaylarının saptanması için yapılacak on seçimlerde ve bu seçimlerin öncesinde ve sonrasında yasa kurallarına uyulur.

Milletvekilliği adaylığına başvurma aday adayları ve adaylarla ilgili olarak yapılacak incelemelerin niteliği ve yöntemi, adaylığa başvuranlardan ve adaylardan alınacak odentünün ölçüleri, adayların belirlenmesinde uygulanacak yöntem adaylıkla ilgili diğer konular yasal ve tuzuğe uygun olarak hazırlanacak "Adaylık Yönetmeliği"nde düzenlenir.

Önseçim, Aday yoklaması, Merkez Yoklaması usullerinden hangisiyle aday belirleyeceği konusunda Parti Meclisi, al dışı kararı zamanında Yüksek Seçim Kuruluna bildirir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

HÜKÜMET, HÜKÜMET KURMA KATILMA VE HÜKÜMETTEN AYRILMA

Madde 75 : Hükümet kurulmasına, bir hükümete katılmaya ya da partinin hükümetten ayrılmasına parti meclisi karar verir. Partinin TBMM grubu varsa, bu yetki kullanımına grup başkan vekilleri ve grup yönetimi kurulu üyeleri de katılır.

Partinin kurduğu hükümette bakanları; partili başbakan belirler. Partinin katıldığı hükümete verilecek bakanlar konusunda başbakan muhatabı Genel Başkandır.

HÜKÜMET PARTİ İLİŞKİSİ

Madde 76 : Partili bakanlar; partinin programı, genel politik kararlarına, hükümet programına uymakla yükümlüdürler.

Partinin kurduğu ya da katıldığı hükümetle, parti organları arasındaki uyumu Genel Başkan sağlamakla görevlidir. Tüm organları ve üyeleri, hükümetin başarısı için çalışmakta; hükümetin karar ve icrasını anlatmakla; halkın istek, eğitim ve beklentilerini hükümete aktarmakla ödevlidirler.

Partinin kurduğu ya da katıldığı hükümete Genel Sekreter ve grup başkan vekilleri ile grup yöneticileri, bu görevleri de üzerlerinde tutarak katılmazlar.

ONİKİNCİ BÖLÜM

DİSİPLİN VE DENETİM

Madde 77 :

a- Merkez organlarına görevli olanlarla TBMM üyelerinin yasama çalışmaları dışında kalan eylemlerinden doğan parti suçları, il başkanları ve il disiplin kurulu üyeleri, partili merkez belediye, Büyükşehir Belediyesi ve ona bağlı belediye başkanlarının işledikleri parti suçları; Merkez Yürütme Kurulunun isteği üzerine Merkez Disiplin Kurulunca,

b- Diğer üyelerin parti suçları; il yönetim kurullarının isteği üzerine Disiplin Kurullarınca,

c- Partili TBMM üyelerinin grup disiplinine, grup iç yö-

netmeliğine, grup bağlayıcı kararlarına aykırı davranışlardan doğan parti suçları grup yönetim kurulunun isteği üzerine Grup Disiplin Kurulunca karara bağlanır

Kesin ya da geçici çıkarma istemi ile disiplin kuruluna gönderilen üye; kurulca gerekli görüldüğünde onlem niteliğinde olmak üzere üyelik haklarını kullanmaktan yasaklanabilir, görevden uzaklaştırılabilir.

PARTİ SUÇLARI

Madde 78: Disiplin kurullarının görev ve yetki alanlarına giren parti suçları aşağıdadır.

A- Tuzuğa, programa, büyük kongre ve diğer yetkili organ ve kurul kararlarına aykırı davranmak,

B- Yetkili organlarca verilen görevleri özursuz yapmaktan kaçınmak ya da engellemek,

C- Partiye zarar veren çalışmalarda ya da açıklamalarda bulunmak,

E- Görev verilmediği konularda kendisini görevli gibi göstermek,

F- Partisinin yetkili organlarınca kendisine verilen yetkiyi ya da kendisine gösterilen güveni kotuye kullanmak,

G- Kapalı toplantılarda görüşülenleri açıklamak,

H- Partinin genel tutumuna ve doğrultusuna ters düşen kuruluşlara; yetkili organların uyarısına karşı üye olmak ya da bu tür kuruluşların çalışmalarına katılmak ya da yardımcı olmak,

İ- Kendisine ya da başkasının kişisel çıkarları için pozisyonundan yararlanmaya çalışmak,

J- Parti adaylarına karşı, başka parti adaylarından yana açık, gizli çalışmak,

K- Partiye ait belgelerle kayıtlarda değişiklik ya da hile yapmak, gerçeklere aykırı üye yazmak, kayıt yapmak ya da kayıtları bozmak,

L- Partinin parasını, eşyasını, mallarını ya da üyelerince parti çalışmaları ya da sosyal çalışmalar için kendisine emanet edilen parayı, eşyayı, malları kotuye kullanmak,

M- Yetkili organların kararı olmadan başka partilerin listesinde ya da bağımsız aday olmak,

N- Parti Meclisince kurma veya katılmaya karar verilmiş hükümete, bu kuruldan izin alınmaksızın üyelik kabul etmek,

O- Kongreye, grup ve yetkili kurulların çalışmalarını engelleme, bozma ve bozdurma amacı ile yetkili organ ve kişilere karşı, tüzüğe uygun itirazlar dışında partinin bütünlüğünü bozmaya yönelik her türlü eylemde bulunmak.

DISİPLİN CEZALARI

Madde 79 : Disiplin cezaları; uyarma, kınama, üyelikten geçici ya da kesin çıkarmadır

- Uyarma; yazılı olarak dikkat çekmedir.
- Kınama; yazılı olarak kusur bildirmedir.
- Üyelikten geçici çıkarma; üyenin parti ile ilişkisinin 6 aydan 12 aya kadar,

Kesin Çıkarma; suresiz olarak parti ile ilişkisinin kesilmesidir.

Disiplin kurullarınca; tüzüğün 78. maddesinin (A), (B), (C) ve (D) bentlerinde yazılı eylemde bulunan üyeler hakkında suçun işleniş şekli ve ağırlığına göre en az uyarma, en çok kınama; (E), (F), (G), (H) ve (I) bentlerinde yazılı eylem, de bulunan üyeler hakkında suçun işleniş şekli ve ağırlığına göre en az uyarma, en çok geçici çıkarma; (J), (K), (L), (M), (N), (O) bendlerinde yazılı eylemlerde bulunan üyeler hakkında suçun işleniş türü ve ağırlığına göre en az geçici çıkarma en çok kesin çıkarma cezası verilir.

Disiplin cezası verilmesine neden olan eylem, tutum ve davranışın yenilenmesi durumunda bir üst derece ceza uygulanır.

Kınama cezası alanlar bir yıl süreyle kurullara seçilemezler, seçilmiş ise görevden alınır.

Geçici çıkarma cezası alanlar bu süre içinde üyelere tanınan hakları kullanamazlar. Ancak her türlü üyelik hükümlülükleri devam eder.

Kınama ve geçici çıkarma cezaları, üye kayıt defterine işlenir, yetkili disiplin kurulunca hemen Genel Sekreterliğe bilgi verilir.

Kesin çıkarma cezası alanların adları silinir. Genel Sekre-

terlikçe tum orgute duyurulur. Partili milletvekillerinin TBMM grup uyeliğinden kesin olarak çıkarılması, partiden çıkarılmayı gerektirir.

TBMM grubunda geçici çıkarılmasına karar verilen milletvekili bu süre içinde grup toplantılarına katılamaz.

Belediye başkanı, belediye meclis üyeleri ve il genel meclis üyelerinden oluşan gruplar için de bu kural geçerlidir.

Disiplin kurulu kararları kesinleştiği günden itibaren yürürlüğe girer.

DİSİPLİN KURULLARININ ÇALIŞMA KURALLARI

Madde 80 : Disiplin kurulları ilk toplantılarında, üyeleri arasından, bir başkan, ile bir sekreter üyeyi gizli oyla seçer.

Ozursuz olarak bir yılda üç toplantıya katılmayan disiplin kurulu üyelerinin üyelikleri düşer.

Disiplin kurulları üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve hazır bulunanların çoğunluğu ile karar verir.

Ancak, Siyasal Partiler Yasasının 101/d-1 maddesinde gösterilen durumlar dışında üyelikten kesin çıkarma cezası için, üye tamsayısının çoğunluğu, nca karar verilmesi gereklidir.

Disiplin kuruluna verilen üyenin yazılı ve sözlü savunma vermeye hakkı vardır. Savunma için, süre, savunmaya çağrı belgesinin ilgiliye bildiriminden başlayarak onbeş gündür. Bu sürede savunma yapmayanlar, hakkını kullanmaktan vazgeçmiş sayılır. Zorunlu durumlarda disiplin kurulları 15 günlük ek süre verebilir.

Savunmaya çağrı, disiplin kurul başkanlığınca, yazılı olarak üyenin başvuru belgesindeki adresine ya da bilinen en son adresine yapılır. Savunmaya çağrı yazısında, uygulanması istenen disiplin cezası ile bu cezaya neden olan eylemler açıkça belirtilir.

Disiplin kurulları, incelemelerini belgeler üzerinde yapabilecekleri gibi, tanıktan da dinleyebilirler.

Disiplin kurulları, kendilerine gönderilen işleri en geç iki ay içerisinde karara bağlar. Bu süre içinde sonuçlandırılmayan işler için, gerekçeleri gösterilmek suretiyle Merkez Yürütme

Kurulundan ek süre istenir. Ek süre 1 aydan fazla olamaz. Merkez disiplin kurulu kararları kesindir.

Kesinleşen disiplin cezası, ilgili yönetim kurulunca, aynen ve süresinde uygulanır.

Öğrenilmesinden itibaren 1 yıl içinde disiplin kuruluna verilmemiş suçlar hakkında disiplin işlemi yapılamaz.

Yönetim Kurulları ve bilgilerine ve tanıklıklarına gerek duyulan uyeler, disiplin kurulunun isteklerine süresinde yanıt vermek, gereğini yapmak zorundadır.

Disiplin kurulları, ceza istemine neden olan eylemle bağlıdır. Disiplin kurulunca verilen kararlar en geç 30 gün içinde ilgiliye tebliğ edilir.

İTİRAZLAR

Madde 81 : İl disiplin kurulu'nun verdiği kararlara karşı, il yönetim kurulu veya ilgili üye tebliğden itibaren 10 gün içinde Merkez Disiplin Kuruluna itiraz edebilir. Üyelere ait itiraz dilekçeleri il yönetim kuruluna verilir. İl yönetim kurulu kendi görüşünü de eklemek suretiyle dosyayı Merkez Disiplin Kuruluna gönderir.

Karara il yönetim kurulu itiraz etmişse itiraz yazısının bir örneği 10 gün için tebliğ eder.

İl Disiplin kurulunca verilmiş kesin çıkarma cezaları, ilgili itiraz etmemiş olsa bile incelenmek ve karar verilmek üzere il disiplin kurulunca, Merkez Disiplin Kurulu'na gönderilir.

Hakkında partiden veya gruptan geçici ya da kesin çıkarma cezası verilen üye, bu cezaya karşı disiplin kuruluna sevk eden kurulan görev ve yetkisizliği ya da alınan kararın yasaya, parti tüzüğüne ya da ilgili yönetmeliğe aykırı olduğu savıyla yetkili asliye hukuk mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde itiraz edebilir. Mahkemenin vereceği karar kesindir.

Parti kurul ve organlarının kararlarına karşı yasalara ve tüzüğe uygun itiraz hakkı sınırlama ve itiraz suç sayılmaz.

DİSİPLİN KURULLARINA İLİŞKİN ORTAK İLKELER

Madde 82 : Disiplin kurulu üyeliğine aday olmak ve seçilmek için disiplin cezası almamış olmak gerekir.

Partinin Disiplin Kurulu uyeleri kongre ve TBMM üyeliği ile il genel ve belediye meclisi üyeliklikleri, dışında partinin herhangi bir organında ya da kurulunda görev alamazlar. Ve partiden herhangi bir biçimde gelir sağlayamazlar.

Bir disiplin kurulunda görev alan bir kimsa, başka bir disiplin kurulunda görev alamaz,

Eşlerle ikinci dereceye kadar olan kan ve sıhrıhisımlar aynı disiplin kurulunda görev alamazlar.

Partinin hiçbir organ, kurul ve toplantısında disiplin kurulunun inceleme ve kararları hakkında görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

Seçimler sırasında ve yayın yoluyla ya da açık toplantılarda işlenen parti suçlarının kovuşturulmasında, inceleme sureleri yönetmelikle kısaltılabilir.

Disiplin kurulunda boşalma olduğunda yedekler sırası ile çağrılır. Bu çağrıyı merkez ve TBMM disiplin kurulları için merkez disiplin kurulu başkanı il disiplin kurulları için il başkanı yapar. Yedeklerin çağrılmasından sonra bile üye sayısı üçte ikinin altına düşerse, ilgili birimin olağan kongresine kadar görev yapmaz üzere yeni kurul, Merkez Yürütme Kurulunca seçilir. TBMM grup disiplin kurulu ise yeniden seçim yapılır.

MUŞTEREK DİSİPLİN KURULU

Madde 83 : Müşterek disiplin kurulu, Merkez Disiplin Kurulu ile grup disiplin kurulundan oluşur. Merkez Disiplin Kurulu başkanı aynı zamanda müşterek disiplin kurulunda başkanıdır. Merkez Disiplin Kurulu Sekreteri de bu kurulun sekreteridir.

TBMM uyelerinin grup disiplin kurulu kararlarına karşı yaptıkları itiraz, müşterek disiplin kurulu'na karara bağlanır.

Partili milletvekillerinin partiden geçici veya kesin olarak çıkarılmalarını gerektiren fiiller konusunda soruşturma ve karar verme yetkisi müşterek disiplin kurulu'na aittir.

Müşterek disiplin kurulu'nun kararları, Siyasi Partiler Kanunu'nun 57. maddesi saklı kalmak üzere kesindir.

İL DİSİPLİN KURULUNUN BAKACAĞI İŞLER

Madde 84 : İl disiplin kurulu, il çevresinde kayıtlı bulunan ve yüksek disiplin kurulunun 1. derecede bakacağı işler

dışında kalan bütün partililer hakkında 1. derecede disiplin soruşturması yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

İl disiplin kurulu, kendiliğinden disiplin soruşturması yapamaz. Ancak ilçe yönetim kurulu'nun gerekçeli teklifi ve il yönetim kurulunun sevki ile ya da il yönetim kurulunun veya il başkanının doğrudan sevki ile intikal ettirilen dosyaları ve konuları inceler, araştırır ve karara bağlar.

MERKEZ DİSİPLİN KURULUNUN BAKACAĞI İŞLER

A-MERKEZ DİSİPLİN KURULUNUN BİRİNCİ DERECEDE BAKACAĞI İŞLER

a- İl başkanı ve il yönetim kurulu üyeleri; il, ilçe, belde merkez/lerindeki partili belediye başkanları.

b- Partinin kurucu üyeleri,

c- Partinin Genel Başkanı, Merkez Karar ve yönetim kurulu üyeleri,

d- Kendi başkan ve üyeleri

e- TBMM'nin eski üyeleri ve eski hükümet üyeleri.

B- MERKEZ DİSİPLİN KURULUNUN İTİRAZ ÜZERİNE BAKACAĞI İŞLER

Merkez Disiplin Kurulu, il disiplin kurulunun üst mercii olarak il disiplin kurulu kararlarına karşı yapılan itirazları kesin karara bağlar. Siyasi Partiler Yasasının 57. maddesi hukmu saklıdır.

BAĞIŞLAMA

Madde 85 : Kesinleşen disiplin cezalarını bağışlama yetkisi Merkez Yürütme Kurulundur. Merkez Yürütme Kurulu bu yetkisini ilgilinin başvurusu üzerinden, cezayı isteyen kurulun yazılı görüşünü alarak kullanır.

YONETMELİK

Madde 86 : Disiplin kovuşturmasına başlaması, savunma disiplin kurullarının görev bölümü, toplanma ve çalışma yöntemleri, " Disiplin Yönetmeliği" ile düzenlenir.

ONUÇUNCU BOLUM

MALİ İŞLER

HAKÇA GELİR SAĞLAMA

Madde 87 : Parti çalışmalarını doğrudan doğruya üyelerin maddi katkıları ile sürdürmek ve belirli kısı ve çevrelerin partide güçleriyle ağırlık kazanmalarını önlemek için, yasalara uygun olarak partiye sürekli gelir akışını güvence altına alabilmek amacıyla, tüm üyeler kişisel gelir durumları ile orantılı olarak ve tüzükte belirtilen ölçü ve biçimde düzenli ödentiler ederler

Bağış alırken kimseye aşırı yük olunmaz

GELİR KAYNAKLARI

Madde 88 : Partinin gelir kaynakları,

- a- Üyelerden alınan giriş ve aylık ödentiler,
- b- Parti milletvekillerinden alınacak ödentiler,
- c- Adaylık için başvuranlardan alınacak özel ödentiler,
- d- Parti bayrağı, flaması, rozet vb. nın satışlarından elde edilecek gelirler,
- e- Parti yayınlarından sağlanacak gelirler,
- f- Üye kimlik kartı, defter, makbuz karşılığında alınacak paralar,
- g- Partice düzenlenen kültür ve sanat etkinliklerinden elde edilecek gelirler,
- h- Parti mal varlığından elde edilecek gelirler,
- ı- Bağışlar,
- j- Partili belediye başkanları ve belediye ve il genel meclisi üyelerinin ödentileri,
- k- Devlet yardımı ve Siyasal Partiler Yasasının 110. maddesi uyarınca partiye intikal edecek mallar, hak ve alacaklar,

Bu gelirler partinin hangi birimince sağlanmış olursa olsun, parti tüzel kişiliğindedir.

Gelirler, Merkez Yürütme Kurulunca bastırılan makbuzlar karşılığında alınır. Bu makbuzlara ilişkin kayıtlar, Genel Saymanlıkta tutulur. Parti örgütü aldığı ve kullandığı makbuzlardan dolayı Merkez Yürütme Kuruluna karşı sorumludur

ÖDENTİLER

Madde 89 : Partiye kayıt olan üyelere en az 10.000- en çok 1.000.000.-TL. giriş ödentisi alınır.

Üye ödentesinin bir yıllık tutarı 12.000-TL'den az 120.000.-TL'den çok olamaz.

TBMM parti grubu kararı ile belirlenecek olan milletvekili ödentesinin yıllık tutarı milletvekilinin aylık net maaşını geçmez.

Adaylık için başvuru ödentisi Merkez Yürütme Kurulunca belirlenir. Bu belirlemede adayların sosyal ve ekonomik durumlarında gözönünde tutulur.

SORUMLULUK VE HARCAMALAR

Madde 90 : Harcamalar, sözleşmeler ve yükümlülükler parti tüzel kişiliği adına yapılır.

İl ve ilçe yönetim kurullarının sözleşme yapması ve yükümlülük altına girmesi Merkez Yürütme Kurulunun iznine bağlıdır. İzin alınmadan yapılan bağış ve yükümlülüklerden dolayı parti tüzel kişiliği sorumlu tutulamaz; Genel Başkan, Genel Sekreter, Merkez Yürütme Kuruluna veya parti tüzel kişiliğine karşı kovuşturma yapılmaz.

BORÇ VERME YASAĞI

Madde 91 : Partice üyelere, gerçek ve tüzel kişilere hiçbir biçimde borç verilemez.

BÜTÇE VE KESİN HESAP

Madde 92: İl yönetim kurulu bağlı ilçeleri de kapsamak üzere gelir-gider tahminlerini ayrı ayrı gösteren yıllık bütçeyi hazırlar ve her yılın Ekim ayı sonuna kadar Genel Sekreterliğe gönderir. Bu bütçeler ile aynı süre içinde Genel Merkez bütçesi en geç Aralık ayı sonuna kadar Parti Meclisince incelenir ve karara bağlanır.

İlçeleri de kapsamak üzere il yönetim kurulları ve Genel Merkez her yılın Nisan ayının sonuna kadar, bir önceki yıla uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesaplarını hazırlar. Bu hesaplar Parti Meclisince incelenir ve onaylanır.

Genel Başkan, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesapların bir örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anaya-

sa Mahkemesi ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderir.

Parti hesapları, bilanço hesabına göre düzenlenir.

İL VE İLÇE ORGUTLERİNE GENEL MERKEZ YARDIMI

Madde 93 : Yasal hazine yardımının % 20'si il örgütüne dağıtılır. Bu dağıtmada; illerin son genel seçiminde aldıkları oy, üye sayısı ve il nüfusu gibi ölçüler esas alınır. İl Başkanlıkları, aynı ölçülerde ilçe ve belde örgütlerine de pay verir.

YONETMELİK

Madde 94 : Parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve yükümlülük altına girilmesine, gelir-gider defterlerinin tutulmasına, parti bütçe ve kesin hesaplarının düzenlenmesine ilişkin kuralla bu konulardaki yönetim birimlerinin görev ve sorumlulukları "Hesap Yönetmeliği" ile düzenlenir.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DEFTERLER VE YAZIM İŞLERİ

Madde 95 : Partinin merkez, ilçe örgütlerinde aşağıdaki zorunlu defterler tutulur:

a- Üye defteri; her ilçe örgütünde aday uyelerin adları bu deftere başvuru sırasına göre işlenir.

b- Asıl üye defteri; her ilçe örgütünde mahalle ve köy esasına göre tutulur.

c- Karar defteri; her yönetim birimi için ayrı ayrı tutulan defterde; kararlar gün ve sayı sırasına göre düzenlenir, oylamaya katılanlarca imzalanır.

d- Yazışma; yazışmalar bu deftere gün ve sayı sırası izlenerek yazılır. Gelen yazıların asılları ile gönderilen yazıların örnekleri aynı sıra ile dosyalanır.

e- Gelir ve Gider Defteri; Partinin gelirlerinin nereden sağlandığı ile giderlerinin hangi işler ve yerler için yapıldığı, belgelerin belirtilerek, sıra ile bu deftere işlenir.

f- Demirbaş Eşya Defteri; Örgüt birimlerindeki tüm eşyalar, özellikleri belirtilerek, gün ve sıra sayısı esasına göre bu deftere yazılır.

Yukarıda açıklanan defterler ilgili seçim kurulu başkanlıklarına onaylatılarak kullanılır.

Organ ve kurullardan başka hangi defterlerin tutulacağı üye yazımlarının nasıl yapılacağı yönetmelikle düzenlenir.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

DEĞİŞİK HÜKÜMLER

PROGRAM VE TÜZÜĞÜ DEĞİŞTİRME YETKİSİ

Madde 96: Partinin programında değişiklik yapmak yetkisi Büyük Kongrenindir. Değiştirme önerileri; Genel Başkan, Merkez Yürütme Kurulu ya da Büyük Kongre üyelerinin yirmide biri tarafından yazılı olarak yazılır.

YÖNETMELİKLER

Madde 97 :

a- Tüzük uygulamaları ile ilgili yönetmelikler, Merkez Yürütme Kurulunca hazırlanır ve Parti Meclisinin onayı ile yürürlüğe girer. Disiplin yönetmeliğinin hazırlanmasında Merkez ve Grup Disiplin Kurullarının görüşleri alınır.

b- TBMM grup iç yönetmeliği, grup yönetim kurullarınca hazırlanır. Grup Genel Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

c- Parti Meclisince hazırlanıp, Büyük Kongrece onaylanan yönetmeliklerde yapılacak değişiklikler de Büyük Kongrece onaylanır.

Yönetmeliklerde yürürlük tarihleri belirlenir.

Tüzüğün öngördüğü yönetmelikler ilk Olağan Kongreden sonra en geç 3 ay içinde hazırlanır.

ONALTINCI BÖLÜM

GEÇİCİ MADDE 1: İl ve ilçelerde ilk olağan kongrelerini yapıncaya kadar görevli olmak üzere; Başkan, yönetim kurulu ve disiplin kurulu üyeleri Merkez Yürütme Kurulunca atanır.

Merkez Yürütme Kurulu il yönetim kurulu için il başkanı dahil 7-15 üye il disiplin kurulu için 3-5 üye ilçe yönetim kurulu içinse ilçe başkanı dahil 5-9 üye atayabilir.

